

INNHold

- I. Styrets årsberetning 2016
Styrets rapport 2001-2016**

- II. Likviditetsfondets årsregnskap 2016**
 - 1. Kontantprinsipp og anskaffelseskost**
 - 2. Finansresultater og kapitalbeholdninger i markedsverdier**

- III. Likviditetsfondets avkastningsresultater og verdipapirbeholdninger i markedsverdier 01.01.2006-31.12.2016 fordelt på Alfred Berg Kapitalforvaltning AS og DNB Asset Management AS**

- IV. Pensjonstrygden for fiskere: årsregnskapstall 2001-2016**

Årsrapporten 2016 rapporterer om virke og resultater av finansforvaltningen av Likviditetsfondet (LF) i 2016.

Årsrapporten 2016 omfatter i tillegg historien om LFs finansforvaltning og resultater for årene 2001-2016, i alt 16 år, hvis omfang dekker alle LFs fire styreperiode, hittil.

Styret i LF har tidligere publisert:

Styrets 8 års-rapport 2001-2008, Styrets 4-års rapport 2009-2012 og årsrapportene 2013,2014 og 2015.

Målgruppen for LFs publiserte rapporter er medlemmene i Pensjonstrygden for fiskere, Arbeids- og sosialdepartementet, fiskerierorganisasjoner og allmenheten forøvrig

I. STYRETS BERETNING

Styrets beretning er en viktig del av Likviditetsfondets (LF) årsrapport. Beretningens formål er å gi en skriftlig redegjørelse om de viktigste saker som styret har arbeidet med i løpet av 2016 og om de resultater som er oppnådd ved den aktive kapitalforvaltningen av fondets finansinvesteringer.

Styrets rapport 2001 – 2016

LFs finanskapital har vært under aktiv kapitalforvaltning siden 2001, og det dekker fire styreperioder. Styret har følgelig valgt å inkludere i styrets beretning en oppsummering av forhold som forteller historien om LFs finansforvaltning i disse tilsammen seksten år. Kapitalavsnitt 3.3 viser tidsrekker over LFs verdipapir-beholdninger, avkastningsresultater og bruken av LFs finanskapital i årene 2001 – 2016.

Å sørge for en tilleggsfinansiering av pensjonsutbetalinger i Pensjonstrygden for fiskere (PFF) er hovedårsaken til etablering av LF, som et selvstendig organ med eget styre, og med en aktiv finansforvaltning som formål.

I perioden 2001 – 2016 har LF finansiert PFFs pensjonsutbetalinger med **kr 1 079,103 mill.**, hvorav **kr 619,104 mill. er avkastningsresultater og kr 459,999 mill. er fondsuttak, i markedsverdier.**

De betydelige fondsuttak har ført til en kontinuerlig reduksjon av LFs fondskapital og følgelig også til svekkelse av LFs avkastningsresultater i kroner. LFs fondskapital, som var kr 666,052 mill. den 01.01.2001, er redusert til kr 193,454 mill. i markedsverdier den 31.12.2016.

Dersom uttak av kapital fortsetter med omtrent kr 50 mill. i året, vil fondskapitalen til LF gå mot null allerede i løpet av 2020, forutsatt fravær av kriser i norske finansmarkeder. I lov om Pensjonstrygd for fiskere framgår det at trygden er garantert av staten. Det legges til grunn at denne garantien trår i kraft for den videre finansiering av trygden når LFs fondskapital nærmer seg et utilstrekkelig nivå, jfr. avsnitt 5.2 i denne årsberetningen. Kapitalforvaltningen av LF er i realiteten på vei inn i en periode med avvikling av LFs kapital-beholdninger. Gjøre mål knyttet til dette perspektivet har preget styrets arbeid i 2016.

Beretningen for 2016 har følgende hovedkapitler:

1. Om Likviditetsfondet
2. Styret og styrets arbeid
3. Likviditetsfondets finansforvaltning og finansresultater
4. Pensjonstrygden for fiskere
5. Prognoser for LF og PFF
6. Anvendelse av LFs finansresultat og uttak av fondskapital i 2016

1. Om Likviditetsfondet

1.1 Status og roller

Likviditetsfondet (LF) er pensjonsfondet i PFF. Denne trygdeordningen, for manntallsførte fiskere på blad B, ble innført ved Lov om pensjonstrygd for fiskere, 28.06.1957, nr.12.

LF ble opprettet som en selvstendig enhet med eget styre, ved *forskrift av 10.11.2000 nr. 1134 «Forskrift om forvaltning av likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere»*. Forskriften trådte i kraft den 1. januar 2001.

LFs forskrift er delt i to hoveddeler. Del I omfatter bestemmelser om fondets administrasjon og organisasjon. Del II omfatter forvaltningsreglementet som til dels gir detaljerte bestemmelser for LFs investeringsmandat og strategi

Formålet med LFs kapitalforvaltning har i første rekke vært en finansiell økonomisk oppgave: å forvalte fondets finanskapital for i) maksimal avkastning, ii) gitt moderat risiko og med iii) tilfredsstillende likviditet. Dette har gitt hovedretningslinjene for styrets ansvar og arbeid i alle år.

LFs finanskapital

Den 01.01.2001 overtok LF PFFs opparbeidede finanskapital på **kr 666,052 mill.** fra PFFs konto i Norges Bank, med mandat til å utøve en aktiv finansforvaltning av kapitalen.

PFFs finanskapital ble akkumulert i perioden 1957 – 1993 ved premieinnbetalinger fra trygdens medlemmer og ved inntekter fra både en omsetningsavgift og en utførselsavgift på fisk. I 1994 falt utførselsavgiften bort. Utførselsavgiften utgjorde om lag 47 % av trygdens totale inntekter først på 1990-tallet. Etter 1994 har størrelsen av LFs finanskapital ikke vært tilstrekkelig til å finansiere PFFs årlige pensjonsutbetalinger ved avkastningsresultater alene, bortsett fra i de fire årene 2003 – 2005 og 2009. Fondsuttak har vært nødvendig for finansiering av PFF.

LFs finansiering av PFF i årene 2001 – 2016

I følge LFs forskrift skal netto finansresultater av LFs finansinvesteringer tilfalle PFF som løpende inntekter. Arbeids- og sosialdepartementet har imidlertid meddelt styret at også uttak av fondskapitalen i LF skal kunne finansiere PFFs løpende pensjonsforpliktelser, dersom avkastningsbeløp ikke strekker til. Styret har rettet seg etter dette i sin forvaltning av LF, og fortsetter med det.

LFs finansbidrag til PFF har i årene 2004 – 2015 finansiert over 50 % av PFFs løpende pensjonsutbetalinger, både med levering av årlige nettofinansresultater og ved uttak av fondskapital, jfr. tabell 3.3.2 nedenfor. I 2016 falt denne prosentandelen til 45,15%, hvis hovedårsak skyldes økninger i beløp fra omsetningsavgiften av førstehåndsomsetningen av fisk i 2015 til PFF.

LFs samlede finansbidrag til PFF beløper seg til **kr 1 079,103 mill.** i perioden 2001 – 2016, tilsammen seksten år, hvorav i) netto finansresultater i markedsverdier, fra den eksterne aktive finansforvaltningen har bidratt med kr 593,681 mill. ii) renteinntekter over LFs driftskonto med kr 25,423 mill., iii) uttak av fondskapital med kr. 423,947 mill. i ekstern forvaltning, og iv) uttak av fondskapital fra driftskonto med kr 36,052 mill.

Aktører i kapitalforvaltningen av LF

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) er tilsynsmyndighet for både LF og PFF. Styret i LF rapporterer til ASD.

Garantikassen for fiskere (GFF) er regnskapsfører for fondet og sekretariat for styret i LF, i følge LFs forskrift. GFF er et forvaltningsorgan med spesielle fullmakter inkludert eget styre, under Nærings- og fiskeridepartementet.

Riksrevisjonen reviderer LFs årsregnskap, ført etter kontantprinsippet og anskaffelseskost (bokførte verdier).

Styret i LF har ansvaret for LFs finanskapitalforvaltning, organisering, drift, dokumentasjon og formidling. Styret fatter beslutninger om LFs investeringsstrategi innenfor i) de rammer som LFs forskrift setter og som ii) utviklingen i de norske finansmarkeder for aksjer og rentepapirer gir. Den operasjonelle forvaltningen, med plasseringer av LFs finanskapital i ulike verdipapirer, skal utføres av *eksterne finansforetak*, med konsesjon fra Finanstilsynet for slik virksomhet, i følge LFs forskrift.

Styret har initiert og ledet LFs anbudsprosesser og valget av de eksterne finansforetak, hvis oppgave det er å utføre den operasjonelle finansforvaltningen av LFs kapital. Styret i LF har valgt å foreta slike beslutninger ved kunngjorte anbudsutlysninger og grundige anbudsprosesser. Skriftlig avtaler er tegnet med det forvaltningsforetaket som er blitt valgt. Bestemmelser i LFs forskrift inngår som grunnlag for disse forvaltningsavtaler.

Styret setter krav til de rapporter som styret har behov for i sin styring og kontroll av fondets aktive finansforvaltning. Det gjelder både overfor det eksterne finansforvaltningsforetaket, som LF har avtale med og i forhold til LFs regnskapsfører i GFF.

Rapportering og kontroll med de pengetransaksjonene som skjer mellom LFs egen driftskonto, LFs eksterne forvaltningsforetak, PFF og GFF hører også inn under styrets ansvarsområde.

Styret legger vekt på å informere ASD tydelig om resultater fra forvaltningen av LFs finanskapital og om hvordan disse resultater anvendes.

Styret har imidlertid også vært aktive overfor departementet med forslag til endringer av bestemmelser i LFs forskrift, som styret etter hvert har oppfattet som lite hensiktsmessige i forhold til de hovedmål som forskriften setter for den aktive finansforvaltningen av LF. Men forslagene har stort sett ikke ført fram.

Eksterne kapitalforvaltnings foretak

Den aktive finansforvaltningen, med plasseringer av LFs finanskapital i aksjer og rentepapirer, er i alle år blitt ivarettatt av eksterne kapitalforvaltningsforetak med konsesjon fra Finanstilsynet. LF har siden juni 2006 og fram til februar 2015 hatt avtaler med to ulike finansforetak. Strategien med to finansforvaltningsselskap, i et visst konkurranseforhold dem imellom, var en hensiktsmessig strategi for LF fram til 2015.

A. I de første fire år fram til mars 2005 var Orkla Finans Kapitalforvaltning AS og Gjensidige Nor Kapitalforvaltning AS valgt som finansforvaltningsforetak. Avtaler med disse ble tegnet i juni 2001 etter en lukket anbudsrunde. LFs finanskapital ble fordelt likt med kr 315 mill. på hvert foretak, fra og med 21.06.2001.

I slutten av februar 2005 avsluttet Orkla Finans sitt oppdrag for LF, og LFs finanskapital plassert hos Orkla Finans ble overført til Gjensidige Nor. Kort tid etter fusjonerte Gjensidige Nor med DnB NOR Kapitalforvaltning ASA, som fram til 30.06.2006 forvaltet LFs finanskapital i sin helhet.

B. Våren 2006 gikk LF ut med en ny anbudsutlysning, men denne gang med en åpen anbudsutlysning. Anbudsprosessen ble i sin helhet ledet av styrets leder og nestleder. De er nøye dokumentert, og gjengitt i Styrets Rapport 2001 – 2008.

Fra og med 01.07.2006 utførte Alfred Berg Kapitalforvaltning AS (ABK) og DnB NOR den videre eksterne, aktive kapitalforvaltningen av LF. Fra samme dato ble kr 357,801 mill. av LFs finanskapital overført fra DnB NOR til ABK. Et tilsvarende kapitalbeløp forble stående tilbake hos DnB NOR for videre finansforvaltning. Senere skiftet DnB NOR Kapitalforvaltning AS navn til DNB Asset Management AS.

Styret har ikke sett behovet for en ny offentlig anbudsprosess siden den gang, mest på grunn av LFs behov for kontinuerlige kapitaluttak til finansiering av PFF.

C. Denne kontinuerlige reduksjon av LFs finanskapital, førte til at styret i 2014 tok opp til nøye vurdering LFs bruk av to eksterne kapitalforetak i sin eksterne finansforvaltning. LFs finanskapital var da redusert til en størrelse som ikke lenger kunne legitimere en fordeling på to uavhengige foretak, gitt LFs forskrift om i) diskresjonære verdipapirplasseringer og ii) lave tak for omfanget av deres plasseringer hva gjelder aksjer, verdipapirfond og foretaksenhet. Beslutningen ble tatt i styremøtet den 19. januar i 2015. Allerede dagen etter, sa styret opp LFs forvaltningsavtale med DNB.

Fra og med 01.02.2015 ble den eksterne kapitalforvaltningen av LF overtatt av Alfred Berg i sin helhet. I løpet av kort tid i februar 2015 ble LFs verdipapirbeholdninger hos DNB Asset Management AS overført til Alfred Berg Kapitalforvaltning AS. En revidert forvaltningsavtale, basert på avtalen av 01.07.2006, ble inngått med ABK umiddelbart. Denne avtalen løper fortsatt.

1.2 LFs investeringsmandat

LFs investeringsmandat er gitt i LFs forskrift Del II Forvaltningsreglement. Hovedmandatet er å investere LFs finanskapitalen i verdipapirer for i) maksimal avkastningen ii) beskjedne risiko og iii) tilstrekkelig likviditet.

Mer detaljerte bestemmelser om LFs investeringsmandat er listet opp under Del II i LFs forskrift. Mandatet begrenser fondets verdipapirplasseringer til omsettelige norske aksjer og rentepapirer. Mandat til investeringer i verdipapirfond er meget begrenset. LFs finansinvesteringer har følgelig vært basert på diskresjonære verdipapirplasseringer.

LFs investeringsmandat definerer også fordelingen mellom aksjer og rentepapirer. LF kan plassere maksimalt 20 % av verdien av sin finanskapital i aksjer og følgelig minimalt 80 % av finanskapitalen i rentepapirer.

Styret i LF foreslo allerede i 2008 overfor ASD at fondets aksjeunivers burde utvides til å omfatte også de øvrige nordiske land, fortrinnsvis Sverige og Danmark. Styrets begrunnelse var: øvrige nordiske land har børsnoterte selskaper innen næringer som er komplementære til norske børsnoterte selskaper, med muligheter for større avkastningsmuligheter og dessuten redusert risiko for LFs aksjeinvesteringer.

Styret foreslo dessuten at LFs forskriftsmessige fordelingsnøkkel mellom aksjer og rentepapirer på 20/80 burde endres til 30/70, alternativt 25/75. Disse forslag til forskriftsendringer i LFs investeringsmandat har imidlertid ikke fått tilslutning av departementet.

Utviklingen på finansmarkedene har i ettertid vist at finansinvesteringer i aksjer har gitt langt bedre avkastningsresultater enn investeringer i rentepapirer, jmf tabell 3.3.3 nedenfor og kapitel III i årsrapporten. Som følge av PFFs fortsatte behov for betydelige kapitaluttak fra LF, og den kontinuerlige reduksjon av LFs finanskapital, vurderes aksjer nå som langt mindre attraktive enn tidligere på grunn av deres risikoprofil, likviditet, og de rammer for diversifisering bestemt i LFs forskrift.

Styret i LF vil i tiden framover konsentrere fondets investeringsstrategi om verdipapirer med i) med ytterst lave risikonivåer for negative kurssvingninger og med ii) høy likviditet. I den forbindelse har styret og ABK drøftet mulige endringer i sin nåværende forvaltningsavtale, men fortsatt innenfor de gjeldende bestemmelser i LFs forskrift.

Verdipapirfond

I løpet av 2016 har styret igjen fremmet forslag til ASD om å vurdere et skifte fra en investeringsstrategi basert på diskresjonære finansinvesteringer til fordel for en strategi basert på verdipapirfond. Det vil kreve en ending i LFs forskrift. ABK anbefaler et slikt skifte. ABK anbefalere ikke en investeringsstrategi basert på en mix av verdipapirfond og diskresjonære verdipapirer, gitt nåværende størrelse på LFs finanskapital og LFs fortsatte behov for betydelige fondsuttak.

En stadig mindre finanskapital til disposisjon for aktiv finansforvaltning har dessuten ført til en drøftelse i styret om LFs framtidige organisasjon og administrasjon delvis uavhengig av om LFs forvaltningsreglement blir endret eller ikke.

Prognoser for utviklingen av LFs finansforpliktelser overfor PFF, viser at fondskapitalen i LF vil kunne dekke PFFs finansieringsbehov fullt ut til og med året 2019 med forutsetninger om årlige avkastningsprosenten i intervallet 2 % til 6 %. I løpet av 2020 vil LFs finanskapital gå mot null, se prognosetabellen i kapital 5 nedenfor.

Et kortsiktig tidsperspektiv vil følgelig måtte ligge til grunn for LFs investeringsstrategi i tiden framover.

2. Styret og styrets arbeid

2.1 Styrets sammensetning

Styret i LF har 5 medlemmer oppnevnt av Arbeids- og sosialdepartementet. To av styrets medlemmer oppnevnes etter forslag av henholdsvis Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund, og et styremedlem oppnevnes etter forslag fra Nærings- og fiskeridepartementet. To medlemmer oppnevnes direkte av Arbeids- og sosialdepartementet, hvorav den ene er leder for styret. Nestleder velges av og blant styrets medlemmer.

Styret, oppnevnt for perioden 01.01.13 - 31.12.16 har hatt følgende sammensetning:

Medlemmer

Berit M.M. Haraldsen Bettum, cand.oecon. (UiO), Oslo, styreleder
Jan Skjærvø, Norges Fiskarlag, nestleder
Anita Mølmesdal Sivertsen, Arbeids- og velferdsdirektoratet
Kjersti Pauline Vartdal, Nærings- og fiskeridepartementet
Ole G. Koch, Norsk Sjømannsforbund

Varamedlemmer

Tormod Storås, Norsk Sjømannsforbund
Erling Holmeset jr., Norges Fiskarlag
Martha Astrup, Nærings- og fiskeridepartementet

Styreleder i årene 2001-2004 og 2005-2008 var cand.jur Ove Vasbotten

Styreleder i årene 2009-2012 og 2013-2016 har vært cand.oecon. Berit M.M. Haraldsen Bettum

I desember 2016 ble styreperioden forlenget med et år fram til 31.12.2017. Samtlige medlemmer ble oppnevnt bortsett fra Jan Skjærvø. Erling Holmeset jr. ble nytt medlem etter forslag fra Norges Fiskarlag, med Otto Gregussen som varamedlem.

Jan Skjærvø tiltrådte som daglig leder i Garantikassen for fiskere fra og med 01.02.2017.

Daglig leder i Garantikassen for fiskere i 2016, Jack Fredagsvik, har møtt i samtlige styremøter i 2016 med forslagsrett, men ikke stemmerett. Han fratrådte stillingen som daglig leder i GFF den 01.02.2017.

Sekretariat for styret og regnskapsfører for LF

Garantikassen for fiskere (GFF) er i følge LFs forskrifter sekretariat for styret og regnskapsfører for fondet.

Jack Fredagsvik har vært daglig leder i Garantikassen for fiskere fra 2004 til 2017, med ansvar for de administrative funksjoner for LF. Gjeldende avtale om GFFs arbeidsoppgaver og godtgjørelse mellom styret i Likviditetsfondet og styret i GFF ble fornyet i desember 2010, og løper fortsatt. Avtalen med vedlegg er dokumentert i styrets rapport 2009 – 2012. GFF får godtgjørelse for sitt arbeid for LF ved et årlig honorar som fastlegges for ett år av gangen i forbindelse med styrets behandling av sitt arbeidsprogram og budsjett for kommende år.

2.2 Styrets arbeid i 2016

Styremøter

Styret har i 2016 holdt sine fire faste kvartalsmøter, vekselvis i Trondheim og Oslo, som i tidligere år. I tillegg har styret møttes til to ekstraordinære styremøter i juni og i september.

Kvartalsregnskap, halvårsregnskap og årsregnskap i markedsverdier, for den eksterne aktive finansforvaltningen av LF er i 2016 utarbeidet på grunnlag av regnskapsrapporter fra ABK. I tillegg har ABK presentert for styret egne resultatrapporter hvert kvartal som viser de økonomiske og finansielle forhold som ligger bak de resultatene som ABK har oppnådd for LF ved sin aktive finansforvaltning i 2016.

Christian Grosch fra ABK har møtt til hvert kvartalsmøte for å gi en detaljert orientering om den aktive forvaltning av LFs finanskapitalinvesteringer, både muntlig og ved framlegg av skriftlige kvartalsrapporter. Orienteringen er blitt etterfulgt av dialog mellom Grosch og styrets medlemmer. Samtalene har dreiet seg om aktuelle forhold på norske og internasjonale finansmarkeder. Hvilke nettofinansresultater som er oppnådd og av hvilke årsaker har vært et hovedtema, samt utviklingen i LFs beholdning av aksjer og obligasjoner og øvrige rentepapirer. ABK har orientert om LFs verdipapirplasseringer fordelt på aksjer og rentepapirer og på næringskategorier og selskaper.

LFs regnskapsfører i GFF utarbeider og presenterer i tillegg kvartalsregnskap og årsregnskap over LFs forvaltning etter de retningslinjer som gjelder for statlig forvaltning, basert på kontantprinsippet og anskaffelseskost.

Betydelige beløp føres gjennom LFs egen driftskonto i transaksjoner mellom i) LF og LFs eksterne forvaltningsforetak i forbindelse med uttak av finansresultater og fondsuttak og ii) mellom LF og PFF ved LFs finansbidrag til PFF, og dessuten periodevis med overskuddslikviditet fra PFF til LF og videre til eksterne forvaltning for kortsiktig plassering.

Regnskapsutvikling

I forbindelse med utarbeidelse av årsregnskap for LF for året 2016 er det innført et eksplisitt skille mellom:

- i) LFs regnskap ført, etter kontantprinsippet og anskaffelsesverdier, av LFs regnskapsfører i GFF og
- ii) regnskap ført etter regnskapsprinsippet og markedsverdier, basert på regnskapene ført i eksterne finansforvaltning hos ABK.

LFs totale årsregnskap i markedsverdier omfatter forøvrig også den del av LFs virksomhet som angår styret og styrets avtale med GFF og eventuelle midler på LFs driftskonto under styrets direkte ledelse. Styret legger stadig mer vekt på de regnskap og regnskapsrapporter i markedsverdier som viser de reelle forløp og resultater av den samlede forvaltningen av LF finanskapital.

Årsregnskap for LF, en fullstendig balanse med beholdningsverdier i markedsverdier og resultatregnskap etter regnskapsprinsippet, ble først ført i 2016. I forbindelse med denne årsrapporten ble det også utarbeidet oversiktlige regnskapsoversikter i markedsverdier, for årene 2001-2016. Disse ligger som utrykte vedlegg til årsrapporten. Styret ved styrets leder har stått for dette arbeidet.

Et nettofinansresultat i finansøkonomien i markedsverdier omfatter i) utbetalte aksjeutbytter og renteinntekter, ii) gevinster og tap ved verdipapirsalg, iii) påløpte men ikke forfalte utbytter og renter, iv) opptjente men ikke realiserte gevinster og tap (endring i perioden av differansen mellom verdipapirens markedsverdi og anskaffelseskost), og iv) eksterne forvaltningskostnader og transaksjonsgebyrer.

LFs nettofinansresultater i markedsverdier viser den innflytelse som kurssvingninger på finansmarkedene i Norge har hatt på LFs finansresultater. De gir også god kontroll på at tall ført til resultatregnskapet stemmer med de endringer i perioden som er vist mellom verdier i inngående og utgående kapitalbeholdninger i balansen. Disse verdier er fasitsvar, hvis størrelser er definert eksternt ved kurser fra et samspill mellom tilbud og etterspørsel i konkurranseutsatte finansmarkeder.

Urealiserte verdiendringer er ikke ført i beregning av periodens nettofinansresultat i et regnskap ført etter kontantprinsippet. Dermed viser ikke regnskapet etter kontantprinsippet korrekte periodevise finansresultater.

Investeringsstrategi

I løpet av 2016 har ABK anbefalt LF å forlate sin investeringsstrategi basert på diskresjonære verdipapirplasseringer til fordel for verdipapirfond, som nevnt ovenfor. Dette på grunn av LF betydelige og kontinuerlige uttak av sin finanskapital under aktiv ekstern forvaltning. LFs aksjebeholdning reduseres nå raskt til en størrelse som gjør diskresjonære plasseringer lite hensiktsmessig med hensyn til avkastning, risiko og likviditet. Dersom plasseringer i verdipapirfond ikke blir et alternativ for LF har rådet ABK LFs styre til å avvike LFs aksjeportefølje i sin helhet til fordel for plasseringer i rentepapirer med høy likviditet og med kort durasjon.

Den 22.06.2016 ble det avholdt et møte mellom ASD og representanter fra styret i LF. På dette møtet ble forvaltningsreglementet drøftet. I møtereferatet heter det følgende i pkt. 4 a:

“Siden LFs finanskapital reduseres betydelig fram mot år 2020, en prosess dramatisk endret siden LFs forskrift trådte i kraft den 01.01.01, er det et behov for å drøfte de gitte bestemmelser i LFs investeringsmandat. Prinsippene om høyest mulig avkastning av kapitalen, gitt sikkerhet og tilstrekkelig likviditet gjelder fortsatt. Men kriterier for sikkerhet og likviditet vil måtte tillegges større vekt framover ved plasseringer av LFs fondskapital i verdipapirer, når fondsuttak blir en slik dominerende realitet

LFs forskrift styrer LFs investeringsmandat til plasseringer i diskresjonære verdipapirer. Plasseringsrommet for verdipapirer er meget begrenset. En blanding av en hoved andel av diskresjonære plasseringer og en meget mindre del i verdipapirfond anbefales ikke av LFs eksterne forvaltere for et fond av LFs størrelse.

Bestemmelsene i LFs forskrift om plasseringer i verdipapirfond synes følgelig å være unødvendig restriktive med hensyn til den risiko og den likviditet som en forvaltning av et kapitalfond må sikre seg, hvis finanskapital er under kontinuerlig reduksjon på grunn av fondsuttak. Når fondskapitalen nærmer seg kr 200-150 mill. blir LFs nåværende diskresjonære plasseringsmandat lite formålstjenlig, i sær for aksjeplasseringer.

ASD er innstilt på å vurdere denne problemstillingen. LF vil legge fram et slikt notat for styret til styrets augustmøte med forslag til eventuelle endringer i bestemmelsene i LFs forskrift angående finansplasseringer i verdipapirfond, hvis formål vil være å gi LF anledning til å diversifisere sin portefølje mer i retning av verdipapirfond. Et slikt notat skal utarbeides i en dialog med LFs eksterne kapitalforvaltere.”

Styret behandlet et slikt notat i tre styremøter i løpet av høsten 2016 i tett dialog med ABK, men innen utgangen av 2016 har man ikke kommet fram til en endelig konklusjon saken.

Styrets dokumenter og formidling

Styrets saksframlegg og dokumenter skal gi grundig, relevant og tilstrekkelig og informasjon om LFs løpende kapitalforvaltning, dens prosesser og resultater. Det er et nødvendig grunnlag for styrets innsikt, forståelse, vurderinger og relevante vedtak.

Styrets arbeid utøves for øvrig innenfor rammer som styret har utarbeidet, drøftet og besluttet og dokumentert ved:

- a) *Retningslinjer for styret i Likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere vedtatt 07.03.01, sist revidert 04.12.12*
- b) *Styrets retningslinjer for aktiv kapitalforvaltning av Likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere, vedtatt 03.04.01, ajourført flere ganger, senet 03.08.12*
- c) *Styrets notat om aktiv kapitalforvaltning av Likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere, 30.08.12*
- d) *Notat om: Eierskapsledelse og selskapsledelse relevant for investeringsstrategien til i Likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere. 20.05.2008, sist revidert 15.05.12.*

Samtlige dokumenter er presentert i styrets rapport 2009 – 2012.

3. LFs finansforvaltning og finansresultater

3.1. Finansmarkedet i 2016

Oljeprisen steg noe i løpet av 2016, etter en halvering i løpet av 2015 i forhold til 2014. Det ga noe mer optimisme i det norske aksjemarkedet. Men ikke for aksjer og rentepapirer til de selskaper som driver i oljebransjen. Den økonomiske nedturen har vært bratt, særlig for selskaper som leverer utstyr og tjenester til letevirksomhet, utvinning og øvrig drift i oljenæringen. Usikkerhet om disse selskapers soliditet har også ført til et negativt press på omsetningsverdiene av deres obligasjonspapirer. Svekkelsen i løpet av 2016 fikk selskaper innen olje- og gass kritiske problemer med å betjene sin obligasjonsgjeld. Og de sistnevnte fortsetter inne i 2017. ABK så imidlertid tidlig problemene komme og har vært tilbakeholden hva gjelder investeringer i selskaper innen olje og gass i 2016.

Rentenivået fortsetter å være lavt i obligasjonsmarkedene. Det er sterk etterspørsel etter kreditt, i sær til infrastruktur investeringer, næringseiendom og boliger. Samtidig er vekst i omfattende pensjonssystemer og forsikringsordninger med på å holde tilførselen av kreditt oppe.

LFs Rentepapirer

LFs forvaltningsreglement bestemmer at minst 80 % av LFs finanskapital skal investeres i rentepapirer, enten obligasjoner, sertifikater eller bank. Reglementet setter dessuten rammer for type obligasjoner som det skal investeres i, med hensyn til risikoprofil og likviditet. I følge reglementet kan LF investere opptil 100 % av sin finanskapital i rentepapirer. I styrets avtaler med sine eksterne forvaltningsforetak er det satt et tak på 80 % for LFs rentepapirportefølje, og følgelig ett gulv på 20 % for aksjeplasseringer i forhold til LFs totale verdipapirbeholdninger. Større fleksibilitet i forholdet mellom aksjer og rentepapirer, i tråd med LFs forskrift, skal tas inn i avtalen med ABK.

Behovet for sikkerhet mot kursfall og tilgang på likviditet ivaretas med større sannsynlighet ved rentepapirplasseringer med kort horisont til forfall.

LFs Aksjer

LFs investeringer i aksjer skjer kun hos selskaper notert på Oslo Børs. Fondets største aksjeposter er plassert i større norske aksjeselskaper, hvis drift også omfatter betydelig internasjonal virksomhet og hvis driftsresultater har vist seg å være solide over tid. Kapittel III i LFs årsrapport 2016 viser oversikter over LFs største aksjeplasseringer fordelt på næringssektorer og enkelt-selskaper ved slutten av året i 2016.

3.2 LFs Årsregnskap 2016

3.2.1 LFs årsregnskap 2016 ført etter kontantprinsippet

LFs årsregnskap for 2016, ført etter kontantprinsippet er vist i kapitel II i LFs årsrapport for 2016.

Regnskapet føres av LFs regnskapsfører i GFF i henhold til de regnskapsregler som gjelder for statlig forvaltning. Regnskapet revideres av Riksrevisjonen.

Nettofinansresultatet i dette regnskapet er bokført til kr 10,248 mill. Beregnet avkastningsprosent er 4,94%.

Summen av inntekter er bokført til kr 11,991 mill. Samlede administrative kostnader er regnskapsført til kr 1,743 mill., hvorav eksterne forvaltningskostnader utgjør kr 402 563.

LFs kapitalbeholdninger er bokført til anskaffelseskost med kr 181,468 mill. den 31.12.2016. LFs kapital er bokført til kr 233,420 mill. den 01.01.2016. Det viser en reduksjon på kr 51,952 mill. i løpet av året.

LFs finansbidrag til PFF vises som utbetalt med kr 62,200 mill.: nettofinansresultatet med kr 10,248 mill. og fondsuttaket med kr 51,952 mill.

3.2.2 LFs årsregnskap 2016 ført i markedsverdier

LF har til formål å være en profesjonell og aktiv investor på vegne av eierne av fondet, nemlig de fiskerne som har opptjente rettigheter i PFF. Verdiskapningen av LFs finansforvaltning synliggjøres i de finansielle resultater som igjen avhenger av hvordan LFs finanskapital er plassert i ulike aksje- og rentepapirer og deres verdiutvikling i markedsverdier.

Regnskapet i markedsverdier om LFs aktive finansforvaltning er derfor det mest relevante regnskapet for LFs aktive finansforvaltning. Regnskapet i markedsverdier er basert på de beholdnings- og resultattall som er vist i regnskap fra LFs eksterne forvaltningsforetak der også opparbeidede, men ikke realiserte verdier inngår både i tall for kapitalbeholdninger og avkastningsresultater.

LFs årsregnskap for 2016, som viser beholdningsverdier og finansielle resultater i markedsverdier, følger i kapitel II i LFs årsrapport 2016.

Tidsrekker for LFs årlige finansresultater og kapitalbeholdninger fra fondets eksterne aktive kapitalforvaltningen, i årene 2001 – 2016, er presentert i egne tabeller og figurer i styrets beretning i avsnitt 3.3 nedenfor. Mer detaljerte opplysninger om disse er presentert i kapitel III i LFs Årsrapport 2016.

Nettofinansresultatet i markedsverdier i ekstern aktiv finansforvaltning

LFs nettofinansresultater i markedsverdier føres etter regnskapsprinsippet. Inntekter i markedet, både realiserte og ikke-realiserte verdier, føres i den perioden de er opparbeidet og kostnader i den perioden de er påløpt.

Nettofinansresultatet i et finansregnskap er sammensatt av 4 hovedkomponenter i perioden, som nevnt ovenfor

- i) renter og utbytter utbetalt i perioden opptjente, men ikke utbetalte aksjeutbytter og renteinntekter*
- ii) verdipapirsalg, gevinster minus tap, i inneværende periode*
- iii) Endringer i samlet verdipapirbeholdning i perioden definert slik:
(markedsverdier minus anskaffelseskost) ved perioden slutt minus slik differanse ved periodens start
Det viser oppståtte, men ikke realiserte beholdningsgevinster eller tap, i perioden*
- iv) forvalters honorarer, transaksjonskost, gebyrer og øvrige adm. kostnader*

LFs nettofinansresultat 2016 hos ABK ble **kr 13,104 mill.** Det gir en avkastningsprosent på **6,12 %**. Referanseindeksen for perioden var 2,99 %.

Fordelingen av nettofinansresultatet på aksjer og rentepapirer:

	Resultat:	Avkastningsprosent:	Referanseindeks:
Aksjer	kr 7,250 mill.	17,52 %	12,06 %
Rentepapirer (bank og obligasjoner)	kr 5,854 mill.	3,25 %	0,44 %

LF kapitaluttak i 2016 i markedsverdier

LF kapitaluttaket fra den eksterne kapitalforvaltningen hos Alfred Berg ble **kr 64,000 mill.** Kapitaluttaket på kr 64,000 mill. representerer 29,39 % av gjennomsnittskapitalen i 2016 i markedsverdier.

Fordelingen av kapitaluttaket

- i) kr 13,104 mill. fra årets netto finansresultat ved Alfred Berg, og
- ii) fondsuttak kr 50,896 mill., fordelt på kr 49,096 mill. betalt til PFF og kr 1,800 mill. til LFs driftskonto.

LFs finansbidrag til PFF i 2016 utgjør kr 62,200 mill.

Finansiering av virksomhet ved styret i LF og avsetninger til LFs driftskonto utgjør kr 1,800 mill.

LFs fondskapital hos ABK 31.12.2016 (mill. kr)

Aksjer	Obligasjoner	Bank	Sum 31.12.2016	Sum 31.12.2015
39,307	150,011	2,974	192,292	243,188

LFs totale nettofinansresultat i markedsverdier 01.01. - 31.12.2016 inkludert LFs interne driftskonto

LFs netto finansresultat fra eksterne aktiv kapitalforvaltning	kr 13 104 166
Renter på LFs driftskonto	12 899
Garantikassens honorarer	-780 000
Styrets kostnader	-560 474
Sum LFs finansresultat i markedsverdier	kr 11 776 591

Fondskapital på LFs driftskonto, plassert i bank under styrets forvaltning, er blitt tilført kr 484 792 i 2016. Kontoens kapital den 31.12.2016 er kr 1,187 mill.

LFs samlede fondskapital blir kr 193,454 mill. den 31.12.2016: kr 192,292 mill. i kapitalbeholdning hos ABK, og kr 1,187 mill. i LFs driftskonto (minus forskuddstrekk kr 24 304).

3.3. Resultater av den aktive finansforvaltningen av LF, 2001 – 2016 i markedsverdier

Avsnitt 3.3. er et sentralt avsnitt i styrets beretning for 2016. Ved fire tabeller og to figurer forteller avsnittet historien om LFs aktive finansforvaltning gjennom perioden 2001 – 2016 plassert i norsk finansmarked.

Tabell 3.3.1 viser LFs kapitalbeholdninger fordelt på aksjer, obligasjoner og bank.

Tabell 3.3.2 viser hovedforløpet i finansforvaltningen av LFs finanskapital fra 01.01.2001-31.12.2016.

i) innskutt kapital, ii) netto finansresultater og iii) bruken av disse tilgjengelig finansmidler til a) finansiering av løpende pensjonsutbetalinger i PFF og b) drift av LFs egen organisasjon.

Tabell 3.3.3 viser LFs årlige avkastningsresultater fordelt på

i) aksjer og ii) rentepapirer og på iii) LFs eksterne finansforvaltningsforetak, både i kroner og i prosenter for perioden 01.07.2006-31.12.2016.

Tabellen er viktig for å kunne vurdere avkastningsresultater, både i kroner og prosenter, i en finansforvaltningsprosess der beholdningene av verdipapirer reduseres kontinuerlig ved uttak av både nettofinansresultater og fondsuttak.

Tabell 3.3.4

Tabellen viser tall for henholdsvis prosentvis vekst til BNP og i konsumprisindeksen. Det gir et grunnlag for vurdering av de realøkonomiske resultat tall i forhold til de nominelle tall som er vist i LFs regnskap.

Figurene 3.3.1 og 3.3.2 er grafisk framstilling av tall fra tabellene 3.3.1 og 3.3.3.

Tallkilder:

- Tallene fra perioden 01.01.2001-30.06.2006 i markedsverdier er basert på tall fra LFs årsregnskap kombinert med saldolister fra DnB NOR Kapitalforvaltning.
- For årene 01.07.2006-31.12.2016 er benyttet regnskap for LFs fondsforvaltning, ved LFs eksterne kapitalforvaltere, samt LFs årsregnskap inkludert noter, etter kontantprinsippet.

Tall for året 2001 må deles på flere linjer i tabellen. LFs åpningsbalanse den 01.01.2001 var kr 666,052 mill. plassert i Norges Bank. Av dette beløpet ble kr 630 mill. overført til eksternt aktiv finansforvaltning den 21.06.2001.

Det resterende beløp på kr 36,052 mill. av åpningsbalansen ble stående på LFs driftskonto. I løpet av 2001 mottok driftskontoen renteinntekter med kr 23,717 mill.

Fondsuttak over LFs driftskonto utbetalt til PFF er beregnet med tilsammen kr 36,052 mill. i perioden 2001 til 2004: kr 15,910 mill. i 2001, kr 17,309 mill. i 2002, kr 2,783 mill. i 2003, og kr. 50 000 i 2004.

Tabell 3.3.1 LFs kapitalbeholdninger i markedsverdier i årene 2001 – 2016

LFs kapitalbeholdning i eksternt aktiv forvaltning Mill kr. i markedsverdier					LFs kapitabelholdning eksternt + LFs driftskonto*	
A	B	C	D	E=B+C+D	F	G=E+F
DATO	AKSJER	OBLIGASJONER	BANK	SUM	LFs driftskonto	TOTALSUM
01.01.2001					666,052	666,052
21.06.2001	124,961	300,085	204,954	630,000	30,686	660,686
31.12	31.12	31.12	31.12	31.12	31.12	31.12
2001	133,264	504,689	6,560	644,513	20,142	664,655
2002	120,011	492,692	4,288	616,991	2,833	619,824
2003	143,007	532,734	5,520	681,260	0,050	681,310
2004	136,474	535,691	25,522	697,686	2,732	700,418
2005	145,032	563,981	1,637	710,651	0,659	711,310
2006	143,110	536,243	19,184	698,537	0,143	698,680
2007	136,163	518,844	16,859	671,865	0,224	672,090
2008	112,801	441,079	4,200	558,081	0,054	558,135
2009	114,328	449,411	9,541	573,279	0,843	574,122
2010	109,566	412,472	14,890	536,927	-0,004	536,923
2011	93,461	361,453	9,104	464,018	0,161	464,180
2012	84,050	332,721	9,051	425,822	-0,010	425,812
2013	75,070	292,120	6,353	373,544	0,348	373,892
2014	62,598	249,277	2,174	314,048	0,530	314,579
2015	47,683	185,088	10,417	243,188	0,690	243,878
2016	39,307	150,011	2,974	192,292	1,163	193,454

Tallkilder: LFs årsregnskap og regnskapsrapporter fra eksterne

Obligasjonstillene inkluderer ansvarlig lån. Bankbeholdning inkluderer kortsiktig fordringer, minus kortsiktig gjeld.

* LFs driftskonto viser bankbeholdning minus forskuddstrekk.

LFs eksterne finansforvaltningsforetak 2001-2017:

Orkla Finans Kapitalforvaltning AS	20.06.2001-28.02.2005	
Gjensidige Nor Kapitalforvaltning AS	20.06.2001-31.12.2004	Fusjonert til DNB NOR kapitalforvaltning AS i 2004
DNB Nor Kapitalforvaltning	01.01.2004-31.01.2015	Skiftet navn til DNB Asset Management AS i 2011
Alfred Berg Kapitalforvaltning AS	01.07.2006-	Skiftet navn fra ABN AMRO Kapitalforvaltning AS i 2007

Tabell 3.3.2 LFs kapitalbeholdninger, netto finansresultater og finansbidrag til PFF i markedsverdier

MARKEDS VERDIER Mill. Kr.	A		LFs FINANSIERING AV PFF					E2	F	G	H	I
	B1	B2	C	D	E1	E2						
	Netto finansresultat i ekstern forvaltning	Renteinntekter driftskonto	Fondsuttak fra ekstern forvaltning til PFF (netto)	Fondsuttak fra driftskonto til PFF	Sum LFs Finansbidrag til PFF (E1= B1+B2+C+D)	LFs finansbidrag i % av PFFs pensjons utbetalinger	Styre- kostnader + GFF honorarer (uttak / tap)	Netto øvrige bevegelser (uttak / tap)	Sum fondsuttak i markedsverdier (H = C+D+F+G) (H = UB - B)	Utgående balanse (UB)		
01.01.2001										666,052		
12.01.2001		1,437		-1,437						667,490		
21.06.2001		19,924		6,804	26,728					660,686		
Året										31,12		
2001*	14,514	2,355	-15,448	10,544	11,969	41 %	0,934	0,001	-3,969	664,655		
2002	4,477	0,579	27,115	17,309	49,481	48 %	0,407	0,000	44,831	619,824		
2003	106,869	0,440	-64,649	2,783	45,447	44 %	0,376	0,000	-61,487	681,310		
2004	76,426	0,166	-19,678	0,050	56,967	53 %	0,520	0,000	-19,108	700,418		
2005	70,022	0,176	-11,470		58,728	52 %	0,578	0,000	-10,892	711,310		
2006	47,886	0,034	11,613		59,534	51 %	1,017	0,000	12,631	698,680		
2007	41,928	0,042	26,042		68,013	54 %	0,548	0,000	26,590	672,090		
2008	-35,789	0,057	113,378		77,650	58 %	0,577	0,000	113,955	558,135		
2009	94,598	0,031	-16,579		78,050	57 %	0,592	0,000	-15,987	574,122		
2010	47,848	0,036	36,496		84,380	60 %	0,704	0,000	37,199	536,923		
2011	9,891	0,021	72,018		81,930	56 %	0,725	0,000	72,743	464,180		
2012	38,204	0,020	37,476		75,700	52 %	0,903	-0,011	38,367	425,812		
2013	31,521	0,032	50,777		82,330	56 %	1,141	0,003	51,920	373,892		
2014	26,705	0,031	58,264		85,000	58 %	1,041	0,009	59,313	314,579		
2015	5,471	0,025	69,504		75,000	52 %	1,065	0,132	70,701	243,878		
2016	13,104	0,013	49,083		62,200	45 %	1,340	0,000	50,423	193,454		
2017												
Sum	593,681	25,423	423,947	36,052	1079,103		12,467	0,132	472,598			
	Sum B1+B2:	619,104	Sum C+D:	459,999								

Merknader:

Den aktive eksterne finansforvaltningen av LF startet 21.06.2001. To finansforetak mottok hver kr 315 mill. med mandat for aktiv diskresjonær forvaltningsstrategi.

* 2001 inngående beholdningsverdi den 21.06.2001: kr 630 mill i ekstern forvaltning pluss kr 30,686 mill i LFs driftskonto.

2001 driftskonto: sum renteinntekter kr 23,717 mill., sum fondsuttak kr 15,911 mill. 2001 LF finansbidrag: sum kr 38,964 mill.

Kolonne A LF's driftskonto er inkludert, fratrukket kortsiktig gjeld i LF (forskuddstrekk).

Kolonne C Fondsuttak fra ekstern forvaltning minus avsetning til LF's driftskonto. Minustall betyr innskudd til LF's kapitalbeholdning.

Kolonne F Sumtall kolonne F / sumtall kolonne B1+B2: 2,01 %

Kolonne G Pluss tall er uttak/tap, minus tall er tillegg, i beholdningen.

Kolonne H Sum av fondsuttak: Kolonner (C + D + F + G) => 423,947 + 36,052 + 12,467 + 0,132 = 472,598

Kolonne I UB => LF's fondskapital i ekstern forvaltning pluss LF's driftskonto. Kortsiktig gjeld trukket fra bankinnskudd (ekstern forv. og driftskonto).

UB = IB - sum av fondsuttak => 193,454 = 666,052 - 472,598

Tabell 3.3.2 hovedresultater:

LF har støttet PFFs økonomi med betydelige beløp hvert år, i sum for perioden 2001-2016 med **kr 1 079,103 mill.**

Aktiv ekstern finansforvaltning har bidratt med i) netto finansresultater kr 593,681 mill., og ii) uttak av fondskapital i markedsverdier med kr 423,947 mill. Det er tilsammen kr 1 017,628 mill.

LFs har i tillegg over sin driftskonto bidratt med iii) kr 25,423 mill. i renteinntekter, samt iv) fondsuttak kr 36,052 mill. (den opprinnelig kapital på LFs driftskonto). Det er tilsammen kr 61,475 mill.

Kostnader knyttet til LFs administrasjon og styret har vært tilsammen kr 12,467 mill. for perioden 2001-2016.

I årene med nettofinansresultater større enn behovet for PFFs finansbidrag, er differansen å betrakte som innskudd fra PFF til LFs finanskapital under aktiv finansforvaltning.

Tabell 3.3.3 LFs netto finansresultater i ekstern forvaltning, 01.07.2006 – 31.12.2016

Tabell 3.3.3		LFs netto finansresultat av aktiv kapitalforvaltning fordelt på finansforetak 01.07.2006 - 31.12.2016											
Mill kr	ÅR	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SUM
Netto finansresultat aksjer og rentepapirer	ABK	13,749	20,987	-18,008	47,326	24,798	3,522	19,824	16,846	15,831	3,872	13,104	161,849
	DNB	15,068	20,942	-17,776	47,273	23,050	6,370	18,381	14,676	10,874	1,599		140,454
	Sum	28,816	41,928	-35,785	94,598	47,848	9,891	38,204	31,521	26,705	5,471	13,104	302,303
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	Årlig gjennomsnitt*
	ABK	4,08	6,44	-5,31	18,03	9,64	1,63	9,23	8,82	9,50	1,74	6,12	6,69 %
	DNB*	4,46	6,45	-5,16	18,29	8,93	2,72	8,44	7,74	6,51	avtale opphørt		
	Referanseindeks (ABK)	4,10	5,75	-5,90	14,46	7,60	2,74	4,97	5,13	5,24	2,71	2,99	4,64 %

Tabell 3.3.3 a		Aksjer: Netto finansresultat fordelt på finansforetak 01.07.2006 - 31.12.2016											
Mill kr	ÅR	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SUM
Aksjer netto finansresultat	ABK	11,469	11,982	-35,088	30,966	11,805	-7,018	7,807	8,679	5,423	3,717	7,250	56,992
	DNB	9,827	11,508	-37,186	34,250	11,141	-4,243	6,927	8,594	1,788	0,495		43,100
	Sum	21,296	23,489	-72,274	65,216	22,947	-11,262	14,734	17,273	7,210	4,213	7,250	100,092
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	Årlig gjennomsnitt*
	ABK	16,44	18,26	-51,45	68,06	21,89	-14,16	17,98	23,57	16,11	7,13	17,52	9,91 %
	DNB*	17,84	17,37	-51,53	73,74	21,89	-9,01	13,08	23,09	4,84	avtale opphørt		
	Referanseindeks OSEBX	16,98	11,46	-54,06	64,78	18,35	-12,46	15,36	23,59	4,95	5,94	12,06	5,84 %

Tabell 3.3.3 b		Rentepapirer: Netto finansresultat fordelt på finansforetak 01.07.2006 - 31.12.2016											
Mill kr	ÅR	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SUM
Rentepapirer netto finansresultat	ABK	2,280	9,005	17,080	16,360	12,993	10,540	12,017	8,166	10,408	0,155	5,854	104,857
	DNB	5,241	9,434	19,410	13,022	11,909	10,613	11,453	6,082	9,087	1,103		97,354
	Sum	7,521	18,439	36,490	29,382	24,901	21,153	23,470	14,248	19,495	1,259	5,854	202,211
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	Årlig gjennomsnitt*
	ABK	0,88	3,49	7,30	7,34	6,21	5,46	6,99	5,33	7,85	0,27	3,25	5,19 %
	DNB*	1,11	3,64	8,27	6,18	5,61	5,50	6,55	4,04	6,85	avtale opphørt		
	Referanseindeks ST4X	0,93	3,91	9,65	3,19	4,45	6,13	2,17	0,94	5,07	1,59	0,44	3,63 %

Tallkilder: Regnskaper og rapporter fra henholdsvis ABK til 31.12.2016 og DNB til 28.02.2015. 2006/2: 01.07.2006 - 31.12.2016.

* Prosent årlig gjennomsnitt avkastning fram til 31.12.2014:

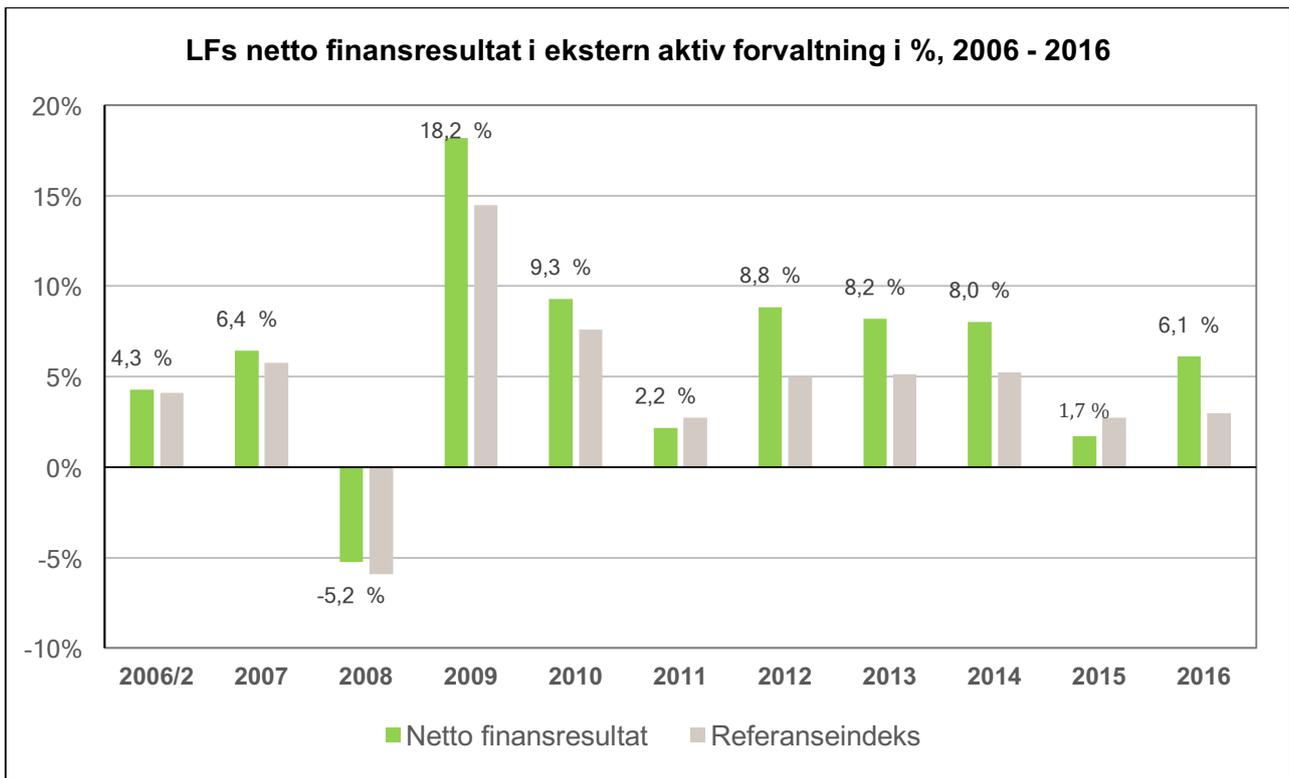
	Aksjer	Rentepapirer	Sum
ABK	8,44%	6,02%	7,17%
DNB	7,73%	5,60%	6,69%

Tabell 3.3.4 Tidsrekke BNP og KPI

ÅR	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP %*	2,1	1,4	0,9	4,0	2,6	2,4	2,9	0,4	1,6	0,6	1,0	2,7	1,0	2,2	1,6	1,0
KPI %	3,0	1,3	2,5	0,4	1,6	2,3	0,8	3,8	2,1	2,5	1,2	0,8	2,1	2,0	2,1	3,4

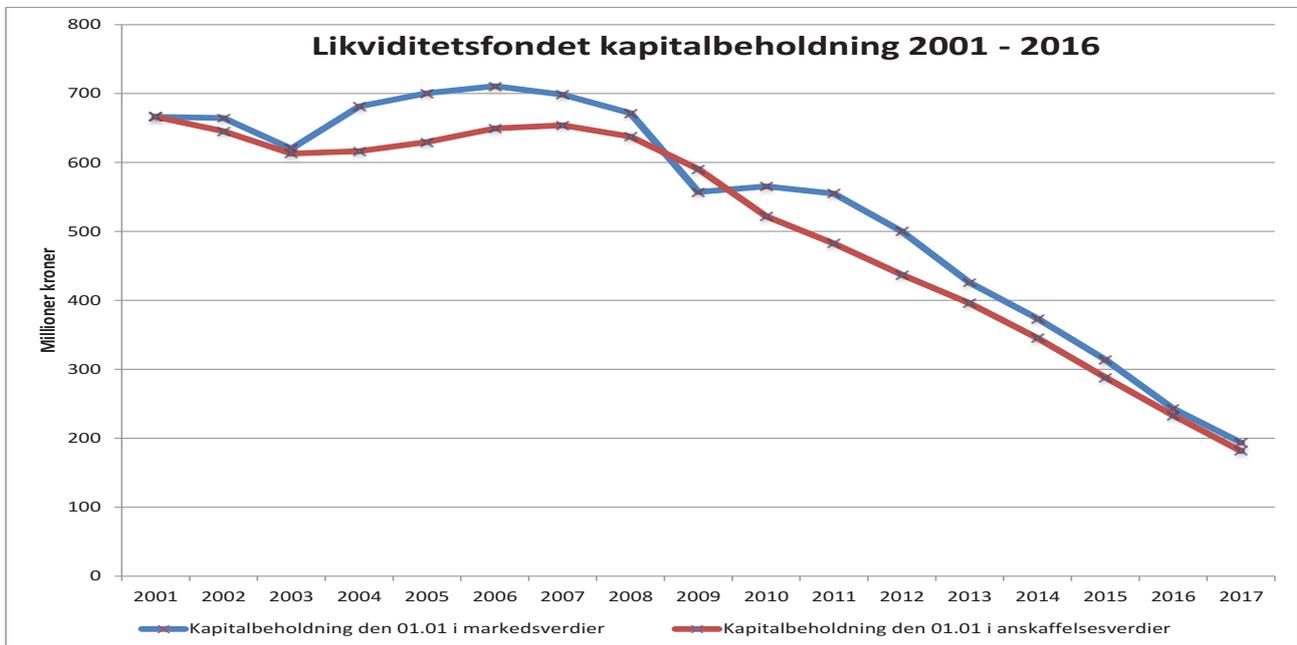
* realendringer i 2005 priser, kilde: SSB

Figur 3.3.1 LFs netto finansresultat i prosent målt mot referanseindekser

Referanseindekser: Aksjer OSEBX og rentepapirer ST4X (durasjon 3 år).

Figur 3.3.2 Utviklingen av LFs finanskapital 2001 – 2016, ført i markedsverdier og i anskaffelsesverdier

LFs finanskapitalbeholdning er blitt kontinuerlig redusert siden 2001, bortsett fra en periode med økning i de tre årene 2003 – 2005, samt i 2009 (jmf. tabell 3.3.2). Hovedårsaken er PFFs økende behov for finansbidrag fra LF utover avkastningsinntekter til dekning av pensjonsforpliktelse.

3.4 LFs administrative forvaltningskostnader

Omfatter:

- i) eksterne kapitalforvaltningskostnader, honorarer, transaksjonskostnader og gebyrer
- ii) honorar til GFF, i henhold til inngått avtale
- iii) styrets møtegodtgjørelser, reisekostnader og øvrige kostnader

Tabell 3.4.1. LFs administrative forvaltningskostnader målt mot gjennomsnittlig fondskapital i året i markedsverdier

<i>i tusen kr</i>	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum
Ekstern forv. honorar	470	927	936	1 005	1 010	1 122	1 213	1 051	1 057	978	883	829	762	663	541	403	13 850
GFF	556	298	267	364	370	400	400	400	400	400	460	570	690	640	670	780	7 665
Styret	378	110	109	156	208	617	148	177	192	304	265	333	451	400	395	560	4 803
Sum	1 404	1 335	1 312	1 525	1 588	2 139	1 761	1 628	1 649	1 682	1 608	1 732	1 903	1 703	1 606	1 743	26 318
Prosent	0,21	0,21	0,20	0,22	0,23	0,30	0,26	0,26	0,29	0,34	0,32	0,39	0,47	0,49	0,58	0,80	

Kostnader både til GFF og til styret utgjør en betydelig andel av de samlede administrative kostnader. Disse forblir trinnvis uforandret ved fallende kapitalbeholdninger til forvaltning.

4. Pensjonstrygden for fiskere

Finansiering av PFF

PFF har to løpende årlige inntektskilder for sine løpende pensjonsutbetalinger i følge lov om PFF:

- a) medlemspremie
- b) omsetningsavgift (0,25 % avgift på førstehåndsomsetning av fisk fra norske fiskere)

I tillegg finansieres PFF ved:

- c) Nettofinansresultater fra LFs eksterne kapitalforvaltning tilfaller PFF i henhold til §9 i LFs forskrift.
- d) Uttak fra fondskapitalen til LF.

Betydelige uttak av selve fondskapitalen til LF har dekket PFFs løpende pensjonsutbetalinger når finansieringen nevnt under punktene ovenfor ikke har vært tilstrekkelig for PFFs løpende pensjonsutbetalinger.

Innbetalinger til PFF i 2016 ble i sum kr 74,826 mill.

Medlemspremier ble kr 33,190 mill.

Omsetningsavgiftsbeløpet ble kr 41,636 mill. fra førstehåndsomsetningsverdien fra norske fiskere i 2015.

PFFs utbetalinger i 2016 ble i sum kr 137,08 mill.

Utbetalinger til pensjoner utgjorde kr 131,19 mill., refusjon medlemspremier kr 1,26 mill. og administrasjonskostnader kr 4,63 mill.

LFs finansbidrag til PFF

I 2016 ble kr 62,200 mill. finansiert fra LFs eksterne kapitalforvaltning med

- i) nettofinansresultatet på kr 13,104 mill. i markedsverdier, ii) renteinntekter kr 0,013 mill. på LFs driftskonto, og iii) fondsuttak med kr 49,083 mill.

I 2016 finansierte LF 45 % av pensjonsutbetalingene. LFs finansbidrag dekket over 50% av PFFs årlige pensjonsutbetalinger i årene 2004 – 2015, jmf tabell 3.3.2.

Kapitel IV i LFs årsrapport 2016 viser detaljerte årsregnskapstall for PFF for årene 2001 til 2016.

5. Prognoser om LFs finansbidrag til PFF 2017 – 2020

Prognoser om økonomien i PFF viser at LFs evne til å finansiere underdekningen i PFF fullt ut, vil opphøre i løpet av 2020 med de forutsetninger som legges til grunn for utregning av prognosetallene. I løpet av 2019 vil det meste av den opprinnelige fondskapitalen til LF og de årlige nettofinansresultater ha gått med til å finansiere betydelige andeler av PFFs pensjonsutbetalinger.

Lovbestemmelsen i lov om PFF gir PFF statsgaranti for trygdens pensjonsutbetalinger. Dette er bekreftet i møter med ASD, jfr. punkt 5.2. Styret legger dette til grunn i sitt videre arbeid med aktiv forvaltning av LFs kapitalverdier.

Styret i LF holder Arbeids- og sosialdepartementet løpende orientert om utviklingen i LFs kapitalbeholdninger.

Prognosetallene i tabellen nedenfor er beregnet med forutsetninger om følgende variable:

- i) Faktorer som påvirker medlemsinnbetalinger og pensjonsutbetalinger i PFF
- ii) Omsetningsavgift til PFF på førstehåndsomsetningen av fisk
- iii) Årlige avkastningsprosenten av kapitalforvaltningen til LF: henholdsvis 2 %, 4 % og 6 %.

i) De siste vurderinger av forutsetningene for økonomien i PFF viser en fortsatt nedgang i pensjonsutbetalinger og en økning i forventede inntekter fra omsetningsavgiften i 2017 og 2018. I sum fører dette til en tilsvarende reduksjon i PFFs behov for finansbidrag fra LF.

ii) Estimatene for variabel ii) og iii) ovenfor har størst usikkerhet. De årlige avgiftsbeløp som tilfaller PFF ved en gitt omsetningsavgift på 0,25 % av verdien av førstehåndsomsetning av fisk fra norske fiskere, avhenger både av omsatt kvantum og markedspriser.

iii) Årlige avkastningsbeløp av LFs finanskapital er en funksjon av både LFs kapitalstørrelse og avkastningsprosenten. De årlige avkastningsbeløp i kroner faller når kapitalbeholdningene reduseres i verdi selv om avkastningsprosenten forblir uforandret.

Den årlige avkastningsprosenten til LF har dessuten vært relativt høy i de senere år. Både internasjonale markeder og finansmarkedene i Norge må være forberedt på noe lavere avkastningsprosenten framover. Den kontinuerlige reduksjonen av finanskapitalen i LF tilsier dessuten en større vekt på finansinvesteringenes likviditet og en større forsiktighet overfor tap av beholdningsverdier. Om dette fører til et skift i LFs investeringsstrategi, til fordel for økte andeler av rentepapirer og mindre andeler av aksjer, vil denne forsiktighet redusere LFs forventede avkastningsprosenten.

5.1 Prognosetall for PFF 2017 – 2020

Tabell 5.1. Forutsetninger lagt til grunn for PFFs prognoser

		2017	2018	2019	2020	Sum
A	Antall pensjonister	1568	1518	1468	1418	
B	Gjennomsnittlig pensjon/person i kr.	82 965	84 043	85 136	86 243	
C	Medlemspremier innbetalt i mill. kr.	33,0	33,0	33,0	33,0	132,00
D	Omsetningsavgiftsinntekter i mill. kr.	45,0	45,0	40,0	40,0	170,00
E	Administrasjonskostnader i mill. kr.	5,1	4,8	4,8	4,8	19,50
F	PFF sum inntekter (C+D) i mill. kr.	78,0	78,0	73,0	73,0	302,00
G	PFF pensjonsutbetalinger + adm. utgifter i mill. kr.	136,19	133,38	130,78	128,09	528,44
H	PFFs underdekning (F-G) i mill. kr.	-58,19	-55,38	-57,78	-55,09	-226,44

5.2 Prognosetall for Likviditetsfondet

Tabell 5.2. viser utviklingen av finanskapitalen til LF i perioden 2017 til 2020 dersom LF fortsatt skal finansiere PFFs både med avkastningsresultater og bruk av fondskapital, regnet ut med alternative avkastningsprosjenter på 2 %, 4 % og 6 % per år, gitt de forutsetninger som er gitt ovenfor i avsnitt 5.1.

Prognosen viser at LF kan dekke PFFs behov for finansiering av trygdens pensjonsutbetalinger fullt ut i de neste tre årene 2017 – 2019 med forutsetninger om årlige avkastningsnivåer i intervallet (2-6) %, men kun i de første måneder av året 2020.

Avkastningsbeløpene i kroner synker raskt med synkende kapitalbeholdninger selv om avkastningsprosjentene forblir uforandret. Differansen mellom ulike avkastningsbeløp i kroner for de ulike gitte nivåer på renten blir dermed også ubetydelige i forhold til selve fondsuttakene fra LF.

De presenterte prognosene i tabellen nedenfor er noe mer positive enn tidligere utregnede prognoser for perioden 2017 – 2020. Forventet inntektsbeløp til PFF fra omsetningsavgiften i perioden 2017 – 2020, er økt med ca. kr 3 mill. per år. Jmfør forøvrig tabell 5.1 ovenfor.

De avkastningsbeløp og prosentene som LF kan forvente framover vil imidlertid også være sterkt avhengig av utviklingen av markedsprisene til LFs verdipapirer. Erfaringene fra både årene 2001 – 2003 og årene 2008 – 2009 viser at markedspriser på verdipapirer kan oppleve hurtige prisfall i perioder.

I de neste tre år vil LF redusere sine beholdninger av både aksjer og rentepapirer ved betydelige salg. Det øker risikoen for ugunstige salg dersom finansmarkedene i Norge i de neste tre årene vil bli preget av usikkerhet og med svingende kurser på verdipapirer og lave rente- og utbyttensnivåer. Dersom LFs aksjeinvesteringer reduseres til fordel for rentepapirer vil, LFs evne til å finansiere PFF med kapitaluttak reduseres raskere enn hva tall tabellen 5.2. viser.

Det legges til grunn at statens garanti for trygden er klar for utløsning i løpet av 2019 for å kunne ivareta en videre finansiering av økonomien i PFF, når LFs ikke lenger evner slik finansiering, jfr. møtereferat fra møte mellom ASD og representanter fra styret i LF den 22.06.2016, hvor det bl.a. heter i pkt. 3:

“Prognosetabell 5.2.1 basert på markedsverdier i styrets årsberetning 2015 ble eget tema på møtet. Prognosetabellen viser LFs finansiering av PFFs med avkastningsresultater og bruk av fondskapitalen, regnet ut med alternative avkastningsprosjenter på 2 %, 4 % eller 6 % ble gjennomgått og drøftet. Prognosen viser at LF kan finansiere PFFs behov for midler til pensjonsutbetalinger fullt ut fram til og med 2019.”

ASD bemerket, ved gjennomgang av prognosetallene, at behovet for utløsning av statsgarantien synes først å kunne bli aktuelt i løpet av 2020, gitt de forutsetninger som ligger til grunn for utregninger av prognosene. Viktige forutsetninger for prognosene er utviklingen i PFFs framtidige inn- og utbetalinger og LFs avkastningsresultater. Disse avkastningsresultater avtar forøvrig betydelig i kroner når LFs fondskapital reduseres kraftig ved betydelige fondsuttak.”

Også i møte mellom ASD og representanter fra LF og GFF den 5. juni 2013 ble temaet om statens garanti for trygden tatt opp. I det omforente møtereferatet heter det under punktet om statsgarantien:

“Pensjonstrygden for fiskere er garantert av staten, og statsgarantien vil utløses den dagen midlene i LF er brukt opp.

Det ble reist spørsmål om statsgarantien kan utløses før fondet er tomt. En fordel med dette vil være at man da har en kapital (fond) som det er mulig å bygge opp og holde på et visst nivå. Dersom fondet tømmes helt er det små utsikter til at man noen gang klarer å bygge opp igjen en eller annen form for fond slik utsiktene i næringen er nå. AD vil vurdere spørsmålet om eventuelt å utløse statsgarantien før fondet er brukt opp, og komme tilbake til dette.”

LF finansierer i tillegg til sine finansbidrag til i PFF også egen administrasjon. Det omfatter honorarer til GFF, møtegodtgjørelser til styret i LF og øvrige styrekostnader. I 2017 er disse budsjettert til kr 1,063 mill. Styret i LF vil i løpet av 2017 ta den framtidige organisering og administrasjon av LF opp til vurdering.

ÅR	2 % avkastnings prognose					4 % avkastnings prognose					6 % avkastnings prognose					PFF
	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E	F
	LF kapital 01.01.	2 % avkastn. kapital	LFs fonds uttak til PFF	SUM LFs bidag til PFF	LFs evne til å finansiere PFFs underdekning	LF kapital 01.01.	4 % avkastn. kapital	LFs fonds uttak til PFF	SUM LFs bidag til PFF	LFs evne til å finansiere PFFs underdekning	LF kapital 01.01.	6 % avkastn. kapital	LFs fonds uttak til PFF	SUM LFs bidag til PFF	LFs evne til å finansiere PFFs underdekning	PFFs kapital-behov prognosert
mill. kr.					mill. kr.					mill. kr.					mill. kr.	
			C=F-B	D=B+C				C=F-B	D=B+C				C=F-B	D=B+C		
2017	193,48	3,29	56,01	59,30	100 %	193,48	6,58	52,72	59,30	100 %	193,48	9,86	49,44	59,30	100 %	59,30
2018	137,47	2,22	53,78	56,00	100 %	140,76	4,57	51,43	56,00	100 %	144,04	7,05	48,95	56,00	100 %	56,00
2019	83,69	1,13	56,87	58,00	100 %	89,33	2,49	55,51	58,00	100 %	95,09	4,08	53,92	58,00	100 %	58,00
2020	26,82	0,03	26,82	26,85	47,4 %	33,82	0,33	33,82	34,15	60,3 %	41,17	0,93	41,17	42,10	74,4 %	56,60
2021	0,00					0,00					0,00					
SUM		6,67	193,48	200,15			13,97	193,48	207,45			21,92	193,48	215,40		229,90

Avkastningsformel: kolonne B = (kolonne A - 1/2 kolonne F) x avkastningsprosent. For 2020 beregnes avkastningen av kapital den 01.01.2020 for 2% i 5 mnd, for 4% i 7 mnd og for 6% i 8 mnd.

LFs administrasjonskostnader for årene 2017-2020 er ikke regnet inn i tabellen.

6.0 Anvendelse av LFs finansresultat og uttak av fondskapital i 2016

LFs netto finansresultat i 2016 er i) eksternt aktiv forvaltning kr 13,104 mill. og ii) renteinntekter på LFs driftskonto kr 0,013 mill.; tilsammen er dette kr 13,117 mill.

Fondsuttak til finansiering av PFF er i tillegg kr 49,083 mill. I 2016 har LF finansiert PFF med kr 62,200 mill.

Finansiering av LFs driftskostnader og avsetninger til LFs driftskonto er kr 1,800 mill., ved kapitaluttak fra eksternt aktiv forvaltning.

Tilsammen er det tatt ut kr 64,000 mill. av fondets kapitalbeholdning under eksternt aktiv finansforvaltning hos Alfred Berg Kapitalforvaltning.

II. LIKVIDITETSFONDETS ÅRSREGNSKAP 2016

KONTANTREGNSKAP 2016

Resultat- og Balanseregnskap

Note 1

Revisjonsberetning 2016

MARKEDSVERDIREGNSKAP 2016

Resultat- og Balanseregnskap

Noter 1 - 6

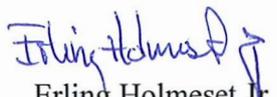
LFs resultatregnskap 01.01.-31.12				
(ført etter kontantprinsippet)				
Kr.	2016		2015	
Løpende inntekter fra ABK				
Renteinntekter bank	48 342		63 230	
Obligasjoner	5 739 425		7 584 544	
Aksjeutbytter	1 870 063	7 657 831	2 387 714	10 035 489
Verdipapirhandel/salg		4 320 229		11 787 527
Aksjer				
Gevinst	5 454 157		10 756 859	
Tap	-3 070 048		-3 328 761	
Resultat	2 384 109		7 428 099	
Obligasjoner				
Gevinst	2 536 980		5 271 428	
Tap	-600 860		-912 000	
Resultat	1 936 120		4 359 428	
Sum inntekter fra ABK		11 978 060		21 823 015
Renteinntekter LFs driftskonto		12 899		24 515
Sum inntekter		11 990 959		21 847 530
Utbetalinger				
Honorarer eksternt forvaltning	-343 782		-436 815	
Transaksjonskostnader gebyrer mm	-58 781		-104 053	
Honorar GFF	-780 000		-670 000	
Styrekostnader	-560 474		-394 670	
Forvaltningskostnader sum		-1 743 036		-1 605 537
Netto finansresultat		10 247 923		20 241 993

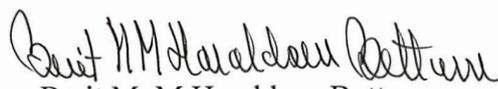
Tall for 2015 inneholder tall januar og februar for DNB. Jmf: LFs Årsrapport 2015.

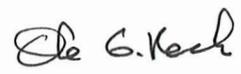
LIKVIDITETSFONDETS BALANSE			
(Ført etter anskaffelsesverdier)			
		2016	2015
LFs verdipapirer i forvaltning av ABK*			
Bankinnskudd	3 051 270		10 509 062
Aksjer	30 271 102		41 736 544
Obligasjoner	147 059 835	180 382 207	180 579 425
			232 825 032
Bankinnskudd LFs driftskonto		1 186 835	702 043
31.12 EIENDELER sum		181 569 041	233 527 074
01.01. EGENKAPITAL			
Likviditetsfondets egenkapital		233 419 670	288 177 678
Årets netto finansresultat i kontanter		10 247 923	20 241 993
LFs kapitaluttak til			
Årets nettofinansresultat i kontanter	-10 247 923		-20 241 993
Fondskapital i løpet av året	-51 952 077	-62 200 000	-54 758 007
			-75 000 000
31.12. EGENKAPITAL		181 467 593	233 419 670
31.12 Gjeld			
Forskuddstrekk	24 304		11 938
Skyldig forvaltningshonorar ABK	77 144	101 448	95 466
			107 404
31.12. Egenkapital og gjeld		181 569 041	233 527 074

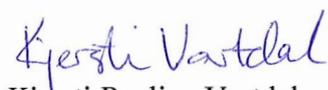
Trondheim, den 31.12.2016

28.02.2017

Erling Holmeset Jr.
Styremedlem

Berit M. M. Haraldsen Bettum
Styreleder

Ole Georg Koch
Styremedlem

Kjersti Pauline Vartdal
Styremedlem

Anita M. Sivertsen
Styremedlem

NOTE 1

Likviditetsfondets forvaltningskapital i markedsverdier

Regnskapsførte verdier med tillegg av urealiserte verdier utgjør markedsverdier.

UREALISERTE VERDIER	31.12.2016	31.12.2015
<u>Renter påløpt, men ikke mottatt</u>	1 569 813	2 226 886
<u>Urealiserte gevinster</u>		
<u>Obligasjoner</u>	1 381 246	2 281 301
<u>Aksjer</u>	9 035 666	5 946 218
Forfalte inntekter ikke mottatt	0	3 651
Sum UREALISERTE VERDIER	11 986 725	10 458 056

<u>Regnskapsført fondskapital forvalter</u>	180 305 063	232 729 566
<u>Tillagt urealiserte verdier</u>	11 986 725	10 458 056
<u>Fondskapital i markedsverdi hos forvalter</u>	192 291 787	243 187 622
Bankinnskudd driftskonto	1 186 835	702 043
Sum FINANSKAPITAL I MARKEDSVERDIER	193 478 622	243 889 664

NOTE 1	31.12.2016	LFs	LF bank	Aksjer	Obligasjoner	SUM
LFs eiendeler i kr		Driftskonto	ABK			
Markedsverdier		1 186 835	2 974 126	39 306 768	150 010 894	193 478 622
Anskaffelsesverdier		1 186 835	2 974 126	30 271 102	147 059 835	181 491 897
Urealiserte verdier		0	0	9 035 666	2 951 059	11 986 725

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler
Knut Olav Wang Andersen 22241455
Vår dato 29.04.2017 Vår referanse 2016/00998-2
Deres dato Deres referanse

LIKVIDITETSFONDET I PENSJONSTRYGDEN
FOR FISKERE
Postboks 1244, Sluppen
7462 TRONDHEIM

Revisjon av årsregnskapet for Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskere 2016

Vedlagt følger revisjonsberetningen for Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskeres årsregnskap for 2016.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens regnskap i samsvar med lov og instruks om Riksrevisjonen og internasjonale standarder for offentlig revisjon.

Offentliggjøring av revisjonsberetning

Revisjonsberetningen er Riksrevisjonens konklusjon på gjennomført finansiell revisjon. Denne revisjonen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet i lov om Riksrevisjonen § 18 2. ledd.

Riksrevisjonen vil derfor oppfordre til at revisjonsberetningen publiseres sammen med årsregnskapet.

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatbråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur.

Kopi til: ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Vedlegg: Revisjonsberetning

331#1977.c0831748.cdcd-497e-a398-3aae1d42ed65 3

LIKVIDITETSFONDET I PENSJONSTRYGDEN
FOR FISKERE

Riksrevisjonens beretning

Til Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskere

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskeres årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av et kontantregnskap med noter for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskeres årsregnskap et rettviseende bilde av fondets inntekter og utgifter i 2016 og fondskapital per 31. desember 2016.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Fondets styres ansvar for årsregnskapet

Fondets styre er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Fondets styre er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som det finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen.

Revisor identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.

Revisor gjør også følgende:

- opparbeider en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll
- evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde

Revisor kommuniserer med sekretariatet blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Av de forholdene som kommuniseres med fondets styre, tar revisor standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Oslo; 29.04.2017

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Elisabeth Slaatråten Farr
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

LFs Netto finansresultat 2016 fra ekstern aktiv forvaltning i regnskap fra ABK					
	Kr.	AKSJER	RENTEPAPIRER	VERDIPAPIRER	Noter
I	Løpende avkastning				
	Aksjeutbytter/renteinntekter	1 866 412	5 130 694	6 997 106	
II	Verdipapirsalg	2 384 109	1 936 120	4 320 229	
	Gevinst realisert	5 454 157	2 536 980		
	Tap realisert	-3 070 048	-600 860		
III	Årets urealiserte gevinster endringer	3 089 448	-900 055	2 189 393	Note 1
A	BRUTTO FINANSRESULTAT	7 339 969	6 166 759	13 506 728	
IV	Forvaltningskostnader	-89 773	-312 789	-402 562	Note 2
V	NETTO FINANSRESULTAT	7 250 196	5 853 970	13 104 166	

Note 1. Endring urealiserte verdier aksjer og obligasjoner 01.01. - 31.12.2016

	Aksjer		Obligasjoner ex. påløpte renter		Aksjer og obligasjoner sum	
	01.01.2016	31.12.2016	01.01.2016	31.12.2016	01.01.2016	31.12.2016
Markedsverdier	47 682 763	39 306 768	182 860 726	148 441 081	230 543 488	187 747 848
Anskaffelseskost	41 736 544	30 271 102	180 579 425	147 059 835	222 315 969	177 330 937
Urealiserte verdier	5 946 218	9 035 666	2 281 301	1 381 246	8 227 519	10 416 912
Endring i perioden 01.01. - 31.12.2016	3 089 448		-900 055		2 189 393	

Note 2. Forvaltningskostnader i ekstern aktiv kapitalforvaltning	ABK honorarer	Transaksjonskostnader	Sum
	343 782	58 780	402 562

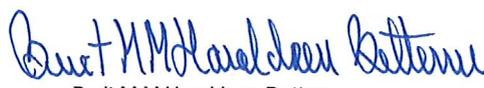
Likviditetsfondets Årsrapport 2016
Aktiv finansforvaltning

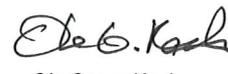
Likviditetsfondets balanse i eksternt forvaltning hos ABK

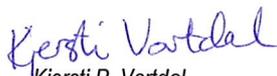
Kr.	2016	2015	Noter
EIENDELER			
Aksjer	39 306 768	47 682 763	
Bankinnskudd	2 974 126	10 417 247	
Obligasjoner	150 010 894	185 087 612	
Sum eiendeler 31.12.	192 291 787	243 187 622	Note 3
EGENKAPITAL 01.01.	243 187 622	314 027 305	Note 3
Årets nettofinansresultat	13 104 166	5 360 317	
Kapitaluttak i løpet av året			Note 4
Årets nettofinansresultat	-13 104 166	-5 360 317	
Fondskapital i løpet av året	-50 895 834	-70 839 683	
EGENKAPITAL 31.12	192 291 787	243 187 622	
Gjeld*	0		Note 5
Sum Egenkapital og gjeld	192 291 787	243 187 622	Note 6

Trondheim 31.12.2016 / 28.02.2017

Erling Holmeset Jr.
Styremedlem

Berit M M Haraldsen Bettum
styreleder

Ole Georg Koch
Styremedlem

Kjersti P. Vartdal
Styremedlem

Anita M. Sivertsen
Styremedlem

Note 3	VERDIPAPIRBEHOLDNINGER					
	Aksjer	Bank	Obligasjoner	SUM	påløpte renter*	
01.01.2015	62 597 573	2 181 070	249 248 663	314 027 305	2 863 598	
01.01.2016	47 682 763	10 417 247	185 087 612	243 187 622	2 226 886	
31.12.2016	39 306 768	2 974 126	150 010 894	192 291 787	1 569 813	01.01.2017

*) i obligasjonsbeholdningene

Note 4	Kapitaluttak i løpet av 2016		
Verdipapirer	Aksjer	Rentepapirer	SUM
01.01.-31.12.2016	16,100	47,900	64,000

Note 5	ABKs eventuelle tilgodehavende for forvaltningskostnader føres til LF's verdipapirenes kostpris
--------	---

Note 6	LFs totale eiendeler i markedsverdier = egenkapital	31.12.2016	31.12.2015	Endring
LFs eiendeler/egenkapital i forvaltning hos ABK		192 291 787	243 187 622	-50 895 834
LS driftskonto		1 186 835	702 043	484 792
Sum	LFs totale eiendeler = egenkapital i markedsverdier	193 478 622	243 889 665	-50 411 042

**III. LFs finanskapital under aktiv ekstern finansforvaltning
01.07.2006 – 31.12.2016**

**Verdipapirbeholdninger
Avkastningsresultater**

III. A Alfred Berg Kapitalforvaltning AS

LFs verdipapirbeholdninger fordelt på aksjer og rentepapirer
LFs nettofinansresultater i kroner og prosenter fordelt på aksjer og rentepapirer
LFs verdipapirer fordelt på næringer og selskaper og utstedere av kredittpapirer 31.12.2016

**III. B DNB Asset Management AS
01.07.2006 – 28.02.2015**

LFs verdipapirbeholdninger fordelt på aksjer og rentepapirer
LFs nettofinansresultater i kroner og prosenter fordelt på aksjer og rentepapirer

III. A ALFRED BERG KAPITALFORVALTNING AS

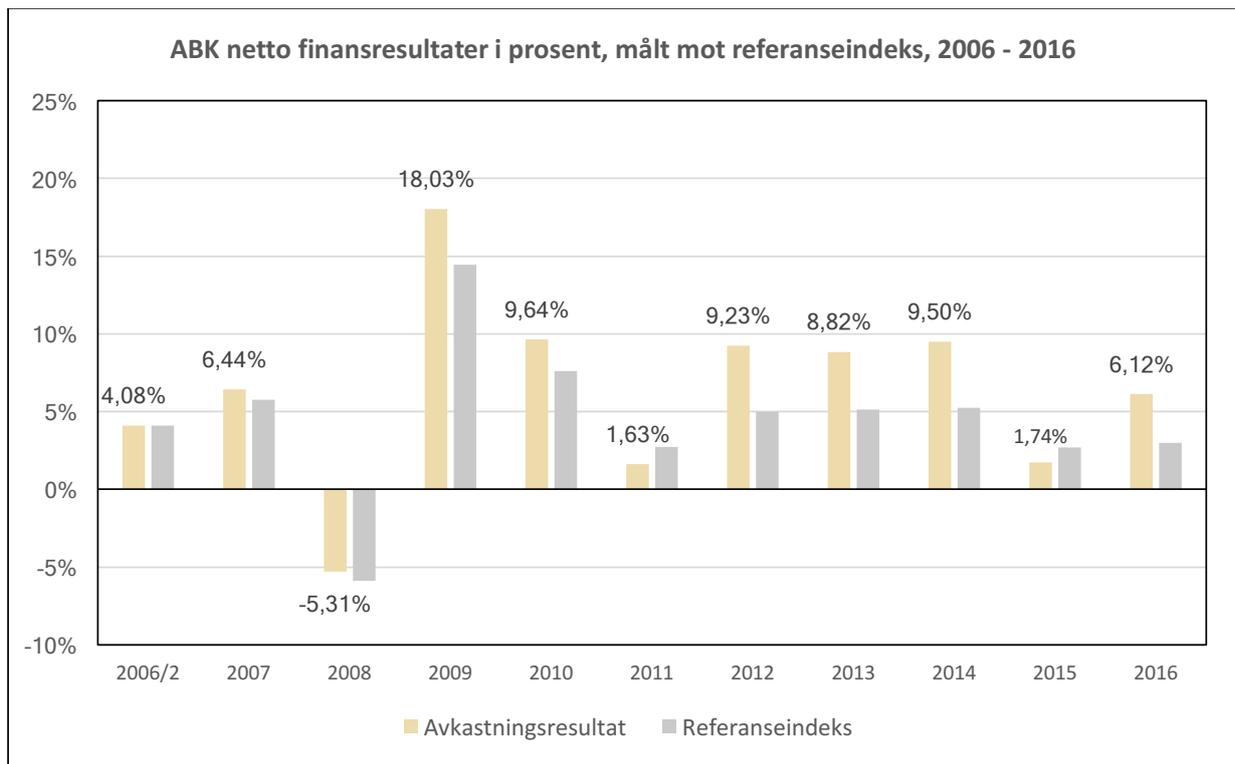
LFs kapitalbeholdninger og netto finansresultater 01.07.2006 – 31.12.2016

Kapitalbeholdninger og netto finansresultater	side 1
Aksjer – beholdninger og netto finansresultater og plasseringer	side 2
Rentepapirer – beholdninger og netto finansresultater og plasseringer	side 4

Alfred Berg Kapitalforvaltning AS
LFs Kapitalbeholdninger og Netto Finansresultater

Markedsverdier	LFs finansresultater under aktiv forvaltning av Alfred Berg Kapitalforvaltning 01.07.2006 - 31.12.2016										
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mill. kr 31.12	LFs finanskapital fordelt på verdipapirbeholdninger										
Bank	6,835	1,825	2,780	2,614	8,662	6,042	6,678	3,308	1,616	10,417	2,974
Obligasjoner	268,694	266,753	220,054	226,763	205,724	178,112	162,990	146,257	127,097	185,088	150,011
Sum rentepapirer	275,529	268,578	222,834	229,377	214,386	184,153	169,668	149,565	128,713	195,505	152,985
Aksjer	73,171	66,809	55,544	56,627	54,316	46,671	42,780	37,828	31,411	47,683	39,307
Sum	348,700	335,387	278,378	286,004	268,702	230,824	212,448	187,393	160,124	243,188	192,292

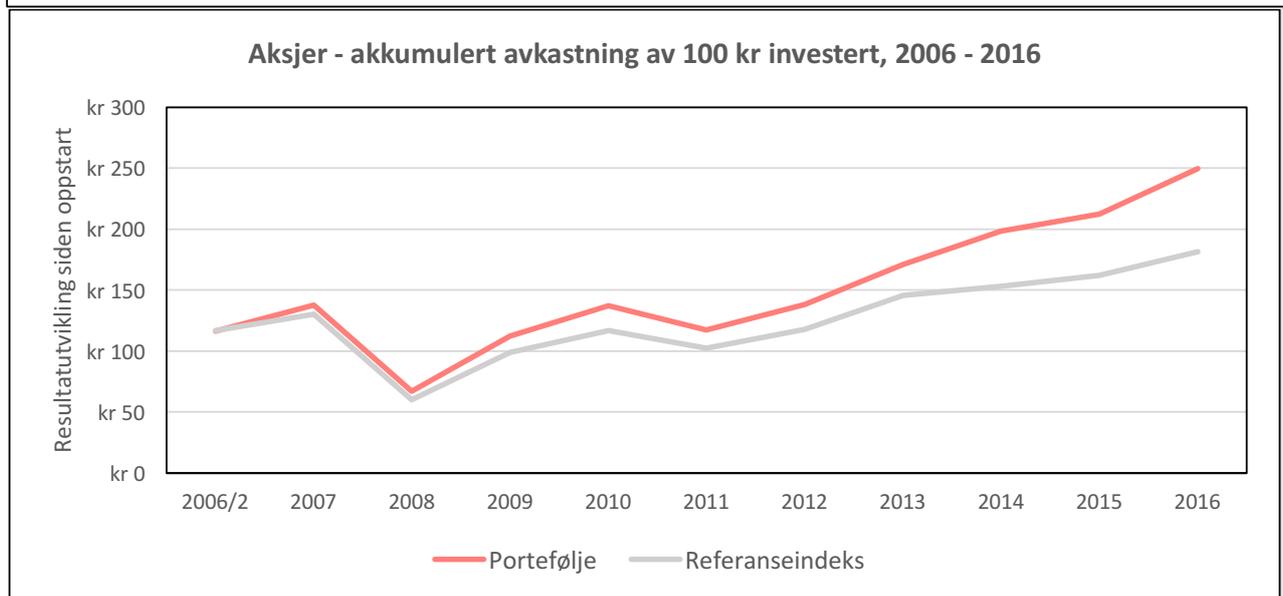
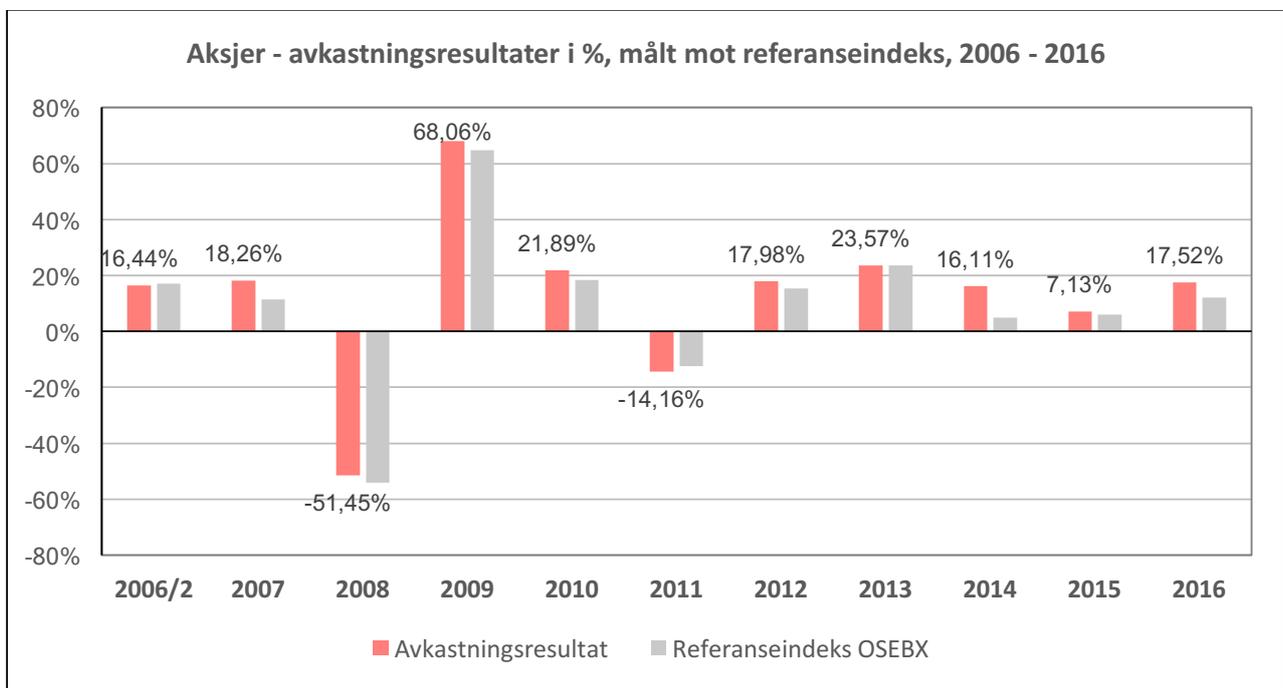
Mill. kr	Netto finansresultater - Aksjer, Obligasjoner og Bank											Sum
		13,749	20,987	-18,008	47,326	24,798	3,522	19,824	16,846	15,831	3,872	13,104
												Årlig gj.snitt
Avkastning %	4,08 %	6,44 %	-5,31 %	18,03 %	9,64 %	1,63 %	9,23 %	8,82 %	9,50 %	1,74 %	6,12 %	6,69 %
Referanseindeks	4,10 %	5,75 %	-5,90 %	14,46 %	7,60 %	2,74 %	4,97 %	5,13 %	5,24 %	2,71 %	2,99 %	4,64 %

Alfred Berg Kapitalforvaltning – Aksjer

Markedsverdier	Aksjer under aktiv forvaltning av Alfred Berg Kapitalforvaltning 01.07.2006 - 31.12.2016										
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Aksjebeholdninger										
Mill. kr 31.12	73,171	66,809	55,544	56,627	54,316	46,671	42,780	37,828	31,411	47,683	39,307

Mill. kr	Aksjer - netto finansresultater											Sum
		11,469	11,982	-35,088	30,966	11,805	-7,018	7,807	8,679	5,423	3,717	7,250
												Årlig gj.snitt
Avkastning %	16,44	18,26	-51,45	68,06	21,89	-14,16	17,98	23,57	16,11	7,13	17,52	9,91 %
Referanseindeks OSEBX %	16,98	11,46	-54,06	64,78	18,35	-12,46	15,36	23,59	4,95	5,94	12,06	5,84 %

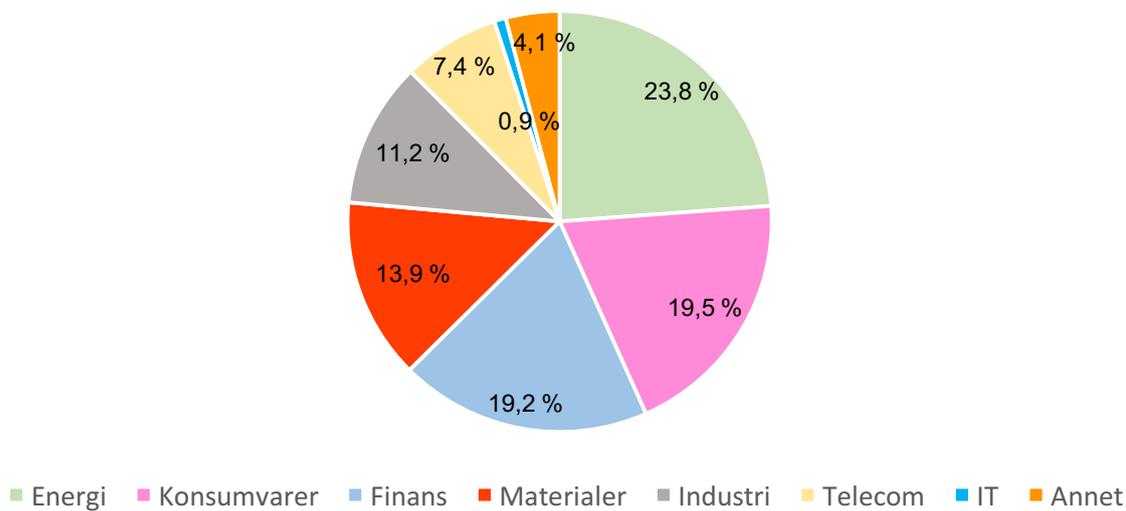

Alfred Berg Kapitalforvaltning – Aksjer

Fordeling av LFs aksjer på næringssektorer og LFs største selskapsplasseringer 31.12.2016

Næringssektor		Selskapsfordeling 10 største aksjeposter			
Energi	23,8%	Statoil	Energi	16,7%	
Konsumvarer	19,5%	DNB	Finans	12,1%	
Finans	19,2%	Telenor	Telecom	7,4%	
Materialer	13,9%	Norsk Hydro	Materialer	7,0%	
Industri	11,2%	Marine Harvest	Konsum	6,3%	
Telecom	7,4%	Orkla	Konsum	5,8%	
IT	0,9%	Subsea 7	Energi	4,4%	
Annet	4,1%	Bakkefrost	Konsum	4,3%	
	100,0%	Yara International	Materialer	4,1%	
		Tomra	Industri	3,0%	

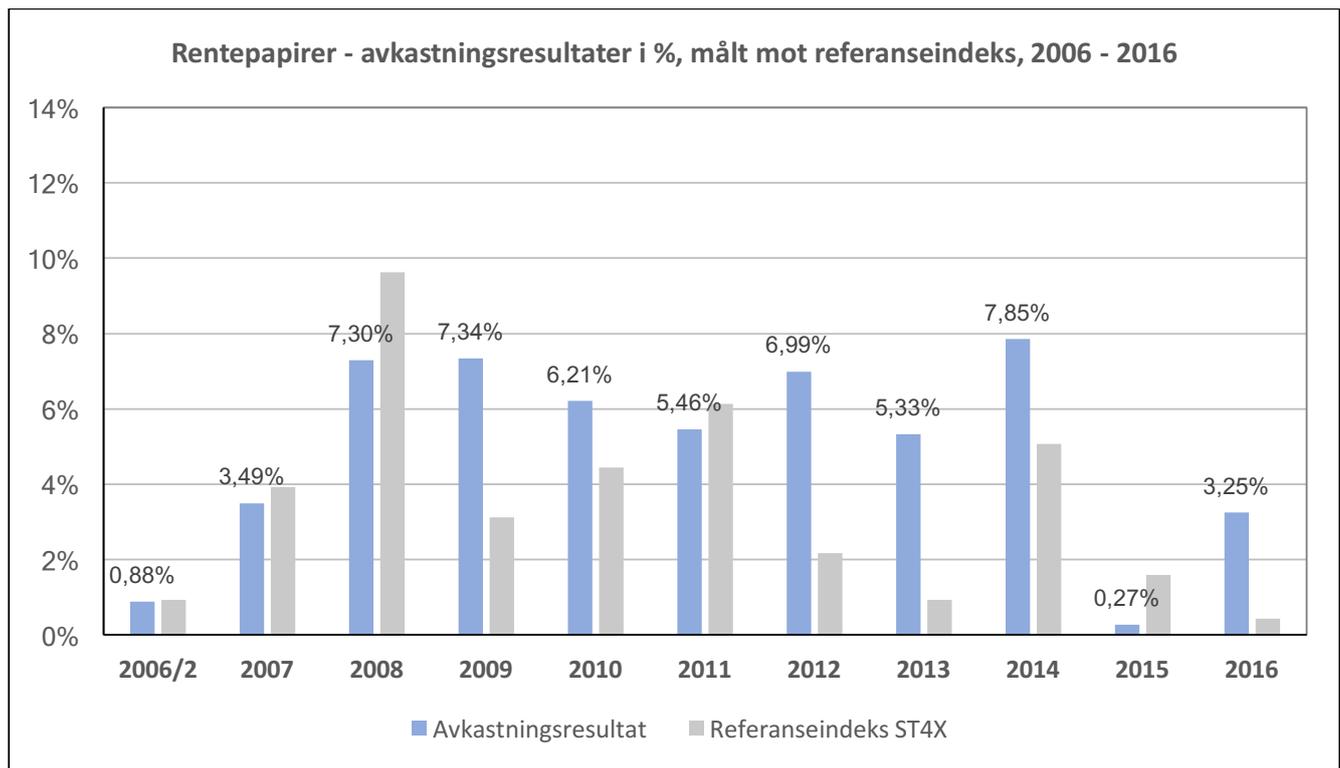
Næringssektorer i aksjebeholdningen 31.12.2016

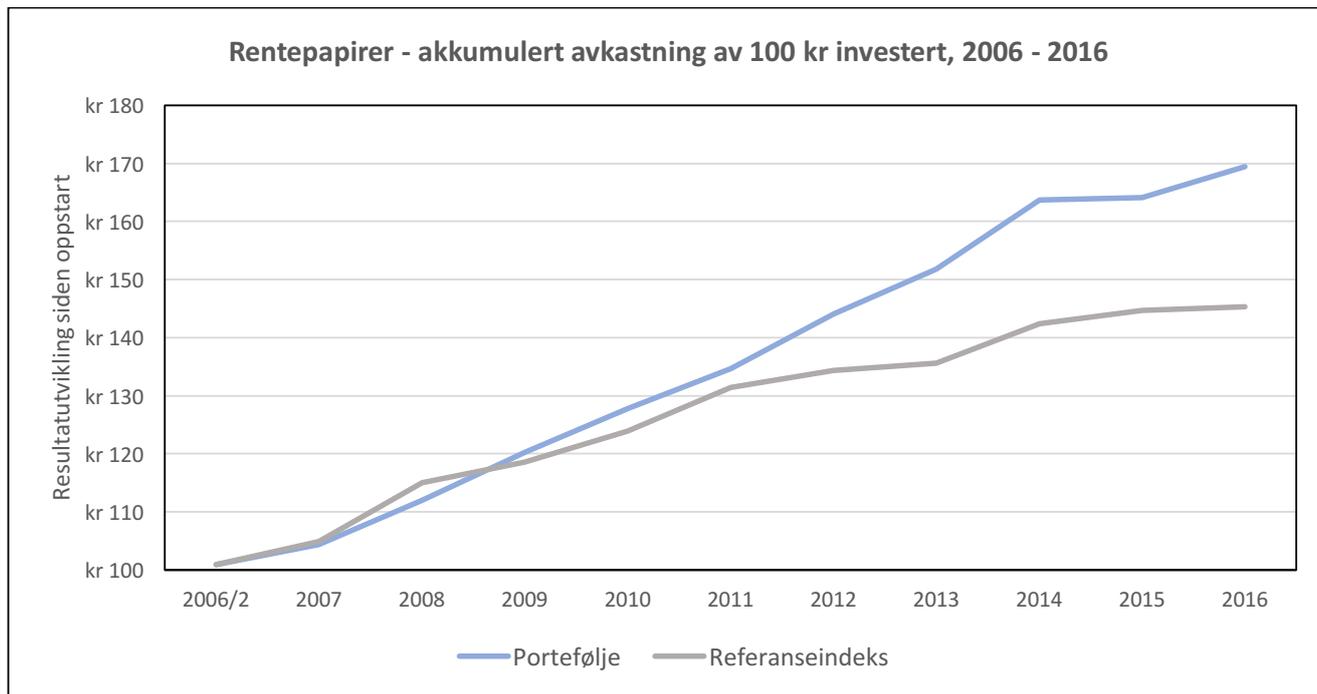
Alfred Berg Kapitalforvaltning – Rentepapirer

Markedsverdier	Rentepapirer under aktiv forvaltning av Alfred Berg Kapitalforvaltning 01.07.2006 - 31.12.2016										
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mill. kr 31.12	Rentepapirer - beholdninger										
Obligasjoner	268,694	266,753	220,054	226,763	205,724	178,112	162,990	146,257	127,097	185,088	150,011
Bank	6,835	1,825	2,780	2,614	8,662	6,042	6,678	3,308	1,616	10,417	2,974
Sum rentepapirer	275,529	268,577	222,834	229,377	214,386	184,153	169,668	149,565	128,713	195,505	152,985

Mill. kr	Rentepapirer - netto finansresultater											Sum
	2,280	9,005	17,080	16,360	12,993	10,540	12,017	8,166	10,408	0,155	5,854	104,857
												Årlig gj.snitt
Avkastning %	0,88	3,49	7,30	7,34	6,21	5,46	6,99	5,33	7,85	0,27	3,25	5,19 %
Referanseindeks ST4X %	0,93	3,91	9,65	3,19	4,45	6,13	2,17	0,94	5,07	1,59	0,44	3,63 %

Alfred Berg Kapitalforvaltning – Rentepapirer

Utstedere og gitte rammer	
Stat og papirer med statsgaranti	0-100 %
Kommuner/fylkesk. utstedt el. garantert	0-50%
Bank og tilsvarende finansforetak utstedt el. med bankgaranti	0-80%
Foretak m/fortrinnsrett	0-50%
Investment grade minst lik nivået B	0-40%
Ansvarlig lån	0-10%
Bankinskudd	0-30%

10 største utstedere		
Eika Boligkreditt	Bank	5,4 %
Norgesgruppen	Industri	4,7 %
Sandnes Sparebank	Bank	4,7 %
Stadshypotek	Bank	4,7 %
Danske Bank	Bank	4,6 %
Sparebank 1 Boligkreditt	Bank	4,6 %
Nordea Eiendoms kreditt	Bank	4,3 %
Sparebank 1 Næringskreditt	Bank	4,3 %
Sparebank Sør	Bank	4,0 %
Eiendoms kreditt	Bank	3,7 %

III. B DNB ASSET MANAGEMENT AS

LFs kapitalbeholdninger og netto finansresultater 01.07.2006 – 28.02.2015

Kapitalbeholdninger og netto finansresultater	side 1
Aksjer – beholdninger og netto finansresultater	side 2
Rentepapirer – beholdninger og netto finansresultater	side 3

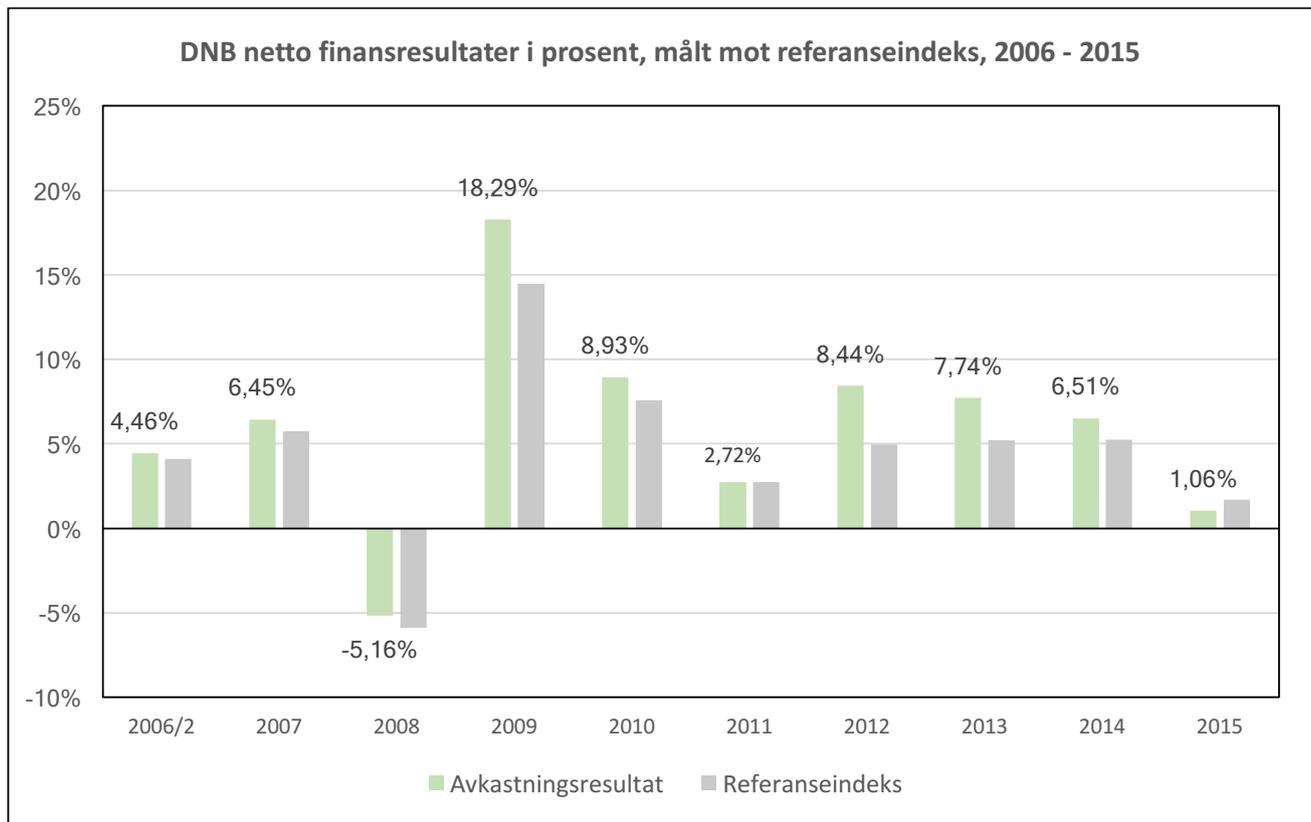
LFs Kapitalbeholdninger og Netto Finansresultater

Markedsverdier	LFs finansresultater under aktiv kapitalforvaltning av DNB Asset Management 01.07.2006 - 28.02.2015									
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mill. kr 31.12.	LFs finanskapital fordelt på verdipapirbeholdninger									
Bank	12,349	15,034	1,420	6,927	6,227	3,062	2,373	3,045	0,557	0
Obligasjoner	267,549	252,091	221,025	222,648	206,748	183,342	169,731	145,863	122,181	0
Sum rentepapirer	279,898	267,125	222,445	229,574	212,975	186,404	172,104	148,908	122,738	0
Aksjer	69,939	69,354	57,257	57,701	55,250	46,790	41,271	37,242	31,187	0
Sum	349,837	336,479	279,702	287,275	268,224	233,194	213,375	186,150	153,925	0

Mill. kr	Netto finansresultater - Aksjer, Obligasjoner og Bank										Sum
		15,068	20,942	-17,776	47,273	23,050	6,370	18,381	14,676	10,874	1,599
Avkastning* %	4,46 %	6,45 %	-5,16 %	18,29 %	8,93 %	2,72 %	8,44 %	7,74 %	6,51 %	1,06 %	
Referanseindeks	4,10 %	5,74 %	-5,88 %	14,46 %	7,60 %	2,74 %	4,97 %	5,21 %	5,24 %	1,69 %	

* gjennomsnitt for perioden 2006/2-2014 er vist i note til styrets beretning, tabell 3.3.3.

Kapitalforvaltningsavtalen mellom DNB Asset Management og Likviditetsfondet ble avvirket fra og med 28.02. 2015.

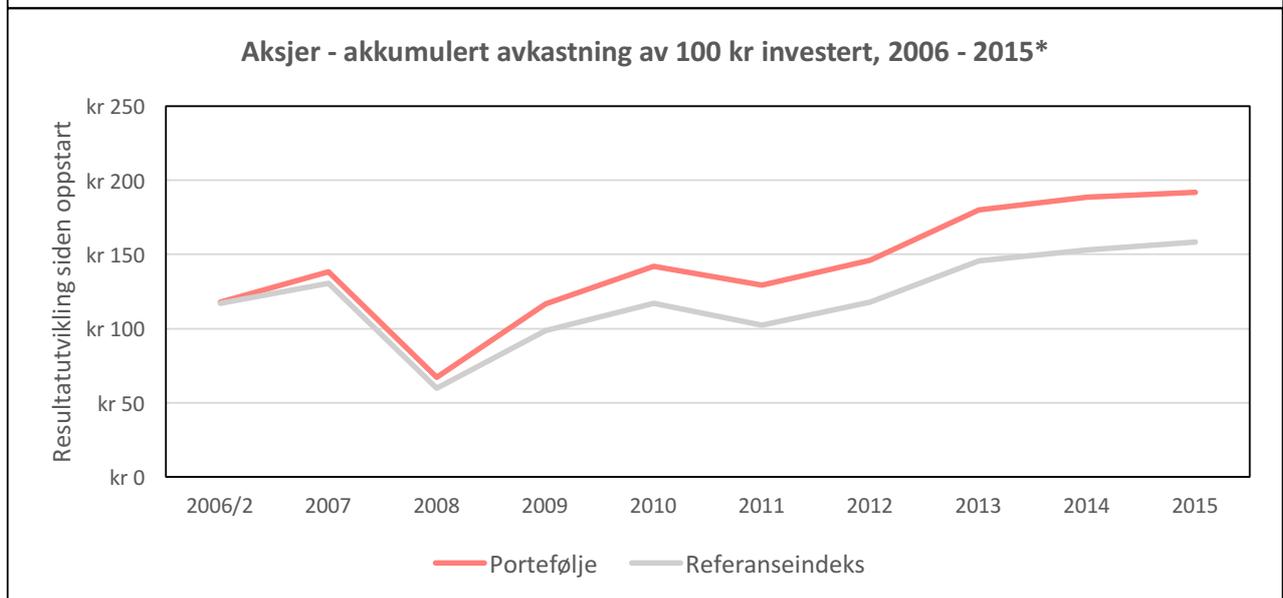
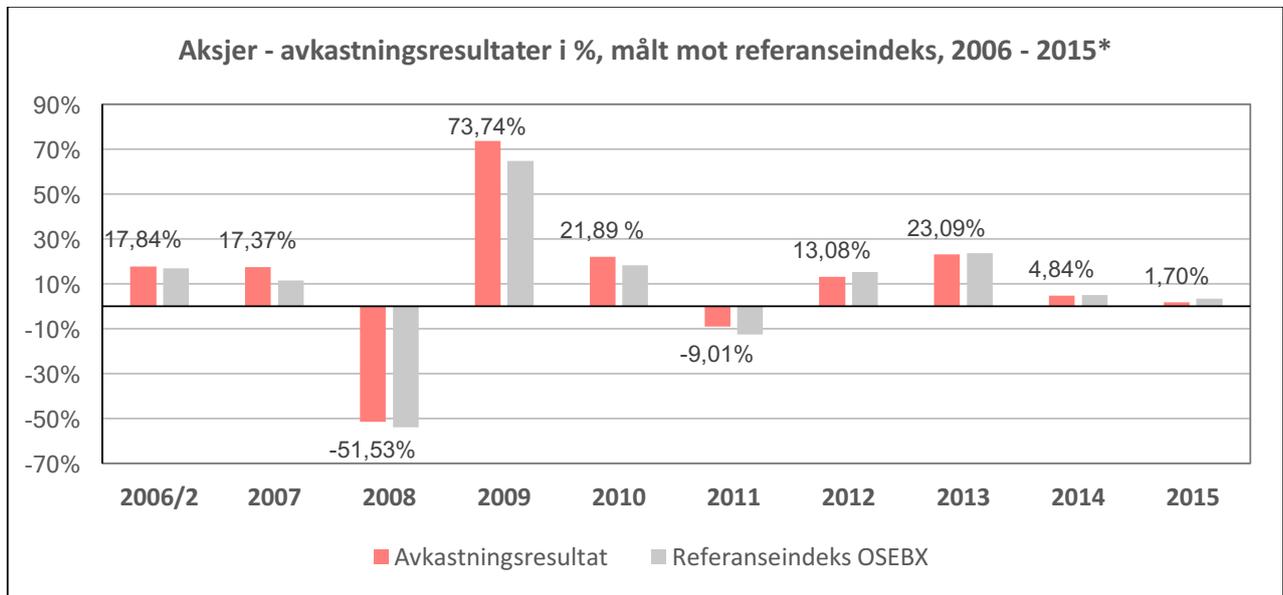

DNB Asset Management – Aksjer

Markedsverdier Mill kr	Aksjer under aktiv kapitalforvaltning av DNB Asset Management 01.07.2006 -28.02.2015									
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
31.12. / 28.02.15										
	Aksjebeholdninger									
	69,939	69,354	57,257	57,701	55,250	46,790	41,271	37,242	31,187	0

	Aksjer - netto finansresultater										Sum
Mill kr	9,827	11,508	-37,186	34,250	11,141	-4,243	6,927	8,594	1,788	0,495	43,100
Avkastning* %	17,84 %	17,37 %	-51,53 %	73,74 %	21,89 %	-9,01 %	13,08 %	23,09 %	4,84 %	1,70 %	
Referanseindeks OSEBX %	16,98 %	11,46 %	-54,06 %	64,78 %	18,35 %	-12,46 %	15,36 %	23,59 %	4,95 %	3,50 %	

* gjennomsnitt for perioden 2006/2-2014 er vist i note til styrets beretning, tabell 3.3.3.

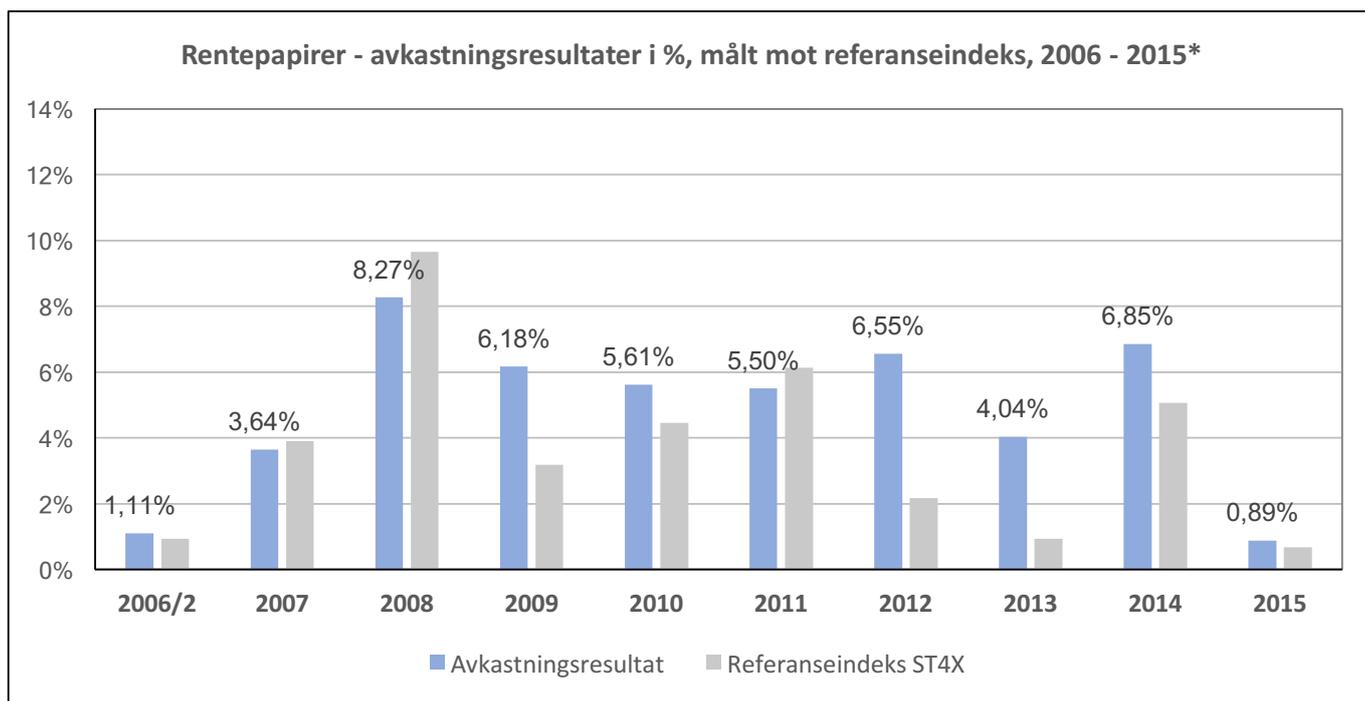

DNB Asset Management – Rentepapirer

Markedsverdier Mill kr	Rentepapirer under aktiv kapitalforvaltning av DNB Asset Management 01.07.2006 – 28.02.2015									
	2006/2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Rentepapirer - beholdninger									
Obligasjoner	267,549	252,091	221,025	222,648	206,748	183,342	169,731	145,863	122,181	0
Bank	12,349	15,034	1,420	6,927	6,227	3,062	2,373	3,045	0,557	0
Sum rentepapirer	279,898	267,125	222,445	229,574	212,975	186,404	172,104	148,908	122,738	0

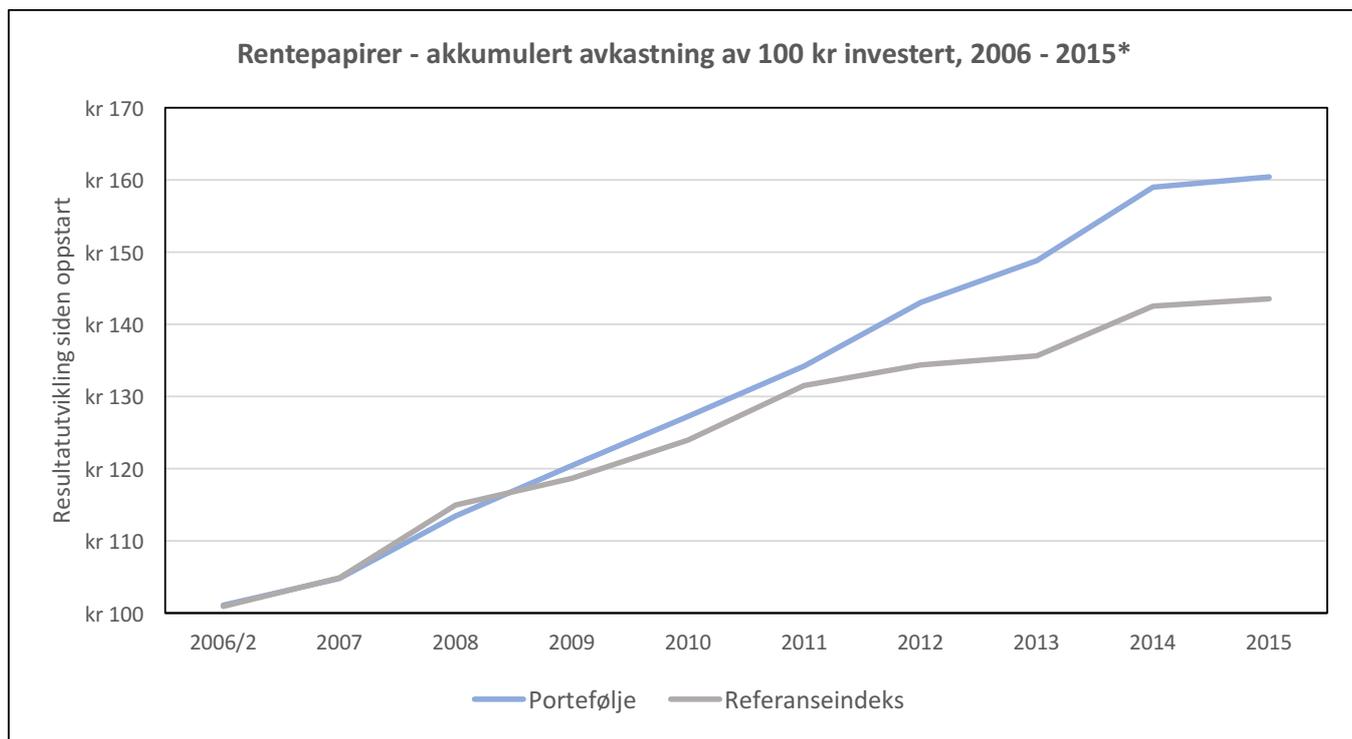
Mill kr	Rentepapirer - netto finansresultater										Sum
		5,241	9,434	19,410	13,022	11,909	10,613	11,453	6,082	9,087	1,103
Avkastning* %	1,11 %	3,64 %	8,27 %	6,18 %	5,61 %	5,50 %	6,55 %	4,04 %	6,85 %	0,89 %	
Referanseindeks ST4X	0,93 %	3,91 %	9,65 %	3,19 %	4,45 %	6,13 %	2,17 %	0,94 %	5,07 %	0,69 %	

* gjennomsnitt for perioden 2006/2-2014 er vist i note til styrets beretning, tabell 3.3.3.

* 2006/2 – 28.02.2015

DNB Asset Management – Rentepapirer

* 2006/2 – 28.02.2015

**IV. PENSJONSTRYGDEN FOR FISKERE
ÅRSREGNSKAPSTALL 2001–2016**

Årsregnskap til Pensjonstrygden for fiskere, med finansbidrag fra Likviditetsfondet 2001-2016

Årene 2001 - 2004

	2001	2002	2003	2004	Delsum 2001-2004
Pensjonstrygden for fiskere					
A Premieinnbetaling	23 996 308	25 072 654	29 972 951	28 948 325	107 990 238
B Avgift omsetning fisk	31 248 189	28 592 503	27 986 028	22 307 332	110 134 052
C Sum innbetalinger	55 244 497	53 665 157	57 958 979	51 255 657	218 124 290
D Pensjonsutbetalinger	91 472 518	99 895 399	100 375 743	104 346 811	396 090 471
E Refusjon medlemspremie	382 311	540 787	452 317	953 160	2 328 575
F Administrasjonsutgifter	2 299 371	2 778 149	2 495 798	2 998 841	10 572 159
G Sum utbetalinger	94 154 199	103 214 334	103 323 858	108 298 812	408 991 204
H Underdekning i PFF (C-G)	38 909 703	49 549 177	45 364 880	57 043 155	190 866 915
I Dekningsbidrag (C/G)	59 %	52 %	56 %	47 %	53 %
J Finansbidrag Likviditetsfondet	38 693 976	49 480 837	45 446 620	56 966 996	190 588 429
K Endring likviditet PFF	215 727	68 340	81 741	76 159	278 486

Årene 2005 - 2008

	2005	2006	2007	2008	Delsum 2005-2008
	28 686 078	27 330 162	27 851 393	26 996 013	110 863 646
	25 698 844	29 623 787	29 048 870	29 251 819	113 623 320
	54 384 922	56 953 949	56 900 263	56 247 832	224 486 965
	109 623 730	113 096 730	121 698 057	130 874 869	475 293 386
	662 464	812 857	624 067	547 345	2 646 733
	2 627 761	2 751 283	2 566 010	2 196 668	10 141 722
	112 913 955	116 660 870	124 888 134	133 618 881	488 081 841
	58 529 033	59 706 921	67 987 871	77 371 050	263 594 875
	48 %	49 %	46 %	42 %	46 %
	58 727 754	59 533 527	68 013 144	77 650 000	263 924 425
	198 721	173 395	25 273	278 950	329 549

Årsregnskap til Pensjonstrygden for fiskere, med finansbidrag fra Likviditetsfondet 2001-2016

Årene 2009 - 2012

Årene 2013 - 2016

Beløp i hele kroner

Pensjonstrygden for fiskere	Årene 2009 - 2012					Årene 2013 - 2016				Total sum 2001-2016
	2009	2010	2011	2012	Delsum 2009-2012	2013	2014	2015	2016	
A Premieinnbetaling	29 142 267	29 085 714	29 693 230	30 592 956	118 514 167	30 498 526	30 702 965	32 205 137	33 189 985	463 964 663
B Avgift omsetning fisk	30 483 978	28 427 511	33 821 691	40 042 404	132 775 584	35 642 628	31 673 981	36 472 025	41 635 955	501 957 544
C Sum innbetalinger	59 626 245	57 513 225	63 514 921	70 635 360	251 289 751	66 141 154	62 376 946	68 677 162	74 825 939	965 922 208
D Pensjonsutbetalinger	135 173 725	138 364 044	141 391 627	141 948 025	556 877 421	143 138 608	141 604 958	137 636 218	131 190 044	1 981 831 106
E Refusjon medlemspremie	652 423	621 366	848 252	1 074 058	3 196 099	1 237 363	1 328 100	1 224 821	1 261 053	13 222 744
F Administrasjonsutgifter	2 298 912	2 763 490	2 820 082	3 596 587	11 479 072	3 875 935	4 534 194	4 778 389	4 629 729	50 011 200
G Sum utbetalinger	138 125 060	141 748 900	145 059 961	146 618 670	571 552 592	148 251 906	147 467 253	143 639 428	137 080 826	2 045 065 050
H Underdekning i PFF (C-G)	78 498 816	84 235 675	81 545 040	75 983 310	320 262 841	82 110 752	85 090 307	74 962 265	62 254 887	1 079 142 842
I Dekningsbidrag (C/G)	43 %	41 %	44 %	48 %	44 %	45 %	42 %	48 %	55 %	47 %
J Finansbidrag Likviditetsfondet	78 050 000	84 380 000	81 930 000	75 700 000	320 060 000	82 330 000	85 000 000	75 000 000	62 200 000	1 079 102 853
K Endring likviditet PFF	448 816	144 325	384 960	283 310	202 840	219 248	90 307	37 735	54 887	39 989